Универзитет у Београду – Фармацеутски факултет

Самовредновање студијског програма специјалистичких академских студија Козметологија

Београд, септембар 2019. године

Стандард 4: Квалитет студијског програма

4.1. Студијски програм специјалистичких академских студија Козметологија (у даљем тексту: САС Козметологија) на Фармацеутском факултету Универзитета у Београду изводи се од 1968. године и има 51 годину традиције у стицању и усавршавању професионалног образовања и стручних знања из области козметологије. Овим студијским програмом се образују високо компетентни стручњаци из области козметологије и сродних дисциплина, поштујући сазнања и принципе из области фармације и дерматологије. Редовно и систематски се проверавају и по потреби, изнова одређују:

- циљеви студијског програма и њихова усклађеност са циљевима високошколске установе;
- структура и садржај студијског програма у погледу односа општеобразовних, научно и стручно-апликативних и теоријско- методолошких дисциплина;
- радно оптерећење студената мерено бројем ЕСПБ бодова;
- исходи и стручност које добијају студенти када заврше студијски програм и могућности запошљавања и даљег школовања.

Студијски програм САС Козметологија акредитован је 2013. године, за 12 студената. Програм специјалистичких академских студија из козметологије на енглеском језику (Cosmetology) акредитован је 2014. године. Укупан број уписаних студената на студијском програм САС Козметологија у школској 2016/17, 2017/18 и 2018/19. години приказан је у Табели 4.1.

Број и проценат дипломираних студената (у односу на број уписаних) у току школске 2015/16, 2016/17 и 2017/2018. године у оквиру акредитованог студијског програма САС Козметологија приказан је у Табели 4.2.

У Табели 4.3 приказано је просечно трајање студија у оквиру акредитованог студијског програма САС Козметологија за студенте који су дипломирали до краја школске 2015/16, 2016/17 и 2017/2018. године.

Успешност студирања представљена је преко процента дипломираних студената (у односу на број уписаних) (Табела 4.2) и просечног трајања студија у претходне 3 школске године (Табела 4.3). Проценат дипломираних студената, у односу на школску 2015/16 годину (72,7%), школске 2016/17 године био је значајно већи (123,5%), а у школској 2017/18 години смањен на 37,5%. Разлике у проценту дипломираних студената у односу на укупан број студената уписаних у прву годину студија исте школске године, проистекле су због разлика у дужини периода студирања и коришћења права студената да студије заврше у року који се одређује двоструким бројем школских година потребних за реализацију студијског програма, односно, сходно Закону о високом образовању Републике Србије и измени Правилника о специјалистичким студијама од 21.06.2018. године, у троструком броју школских година потребних за реализацију студијског програма. Очекује се повећање броја и процента дипломираних студената у школској 2018/19 години. Просечно трајање студија у оквиру акредитованог студијског програма САС Козметологија у претходне 3 школске године скраћено је са 3,25 на 2,5 године.

Исходи учења и стручна оспособљеност након завршетка САС Козметологија представљени су на интернет страници Факултета (http://www.pharmacy.bg.ac.rs/studije/specijalisti%C4%8Dke-akademske-studije/1324/studijski-programi/).

Курикулум акредитованог студијског програма има дефинисане исходе образовања, који су одређени на основу исхода учења сваког појединачног предмета. Квалитет студијског програма обезбеђује се кроз непрекидно праћење и проверу његових циљева, структуре и радног оптерећења студената, као и кроз осавремењивање садржаја наставних предмета и стално прикупљање информација путем анкета о квалитету студијских програма од студената, наставника и послодаваца.

4.2. На студијском програму САС Козметологија се спроводе утврђени поступци за одобравање, праћење и контролу програма студија. За праћење квалитета студија на студијском програму задужена је Комисија за праћење и унапређење квалитета последипломске наставе (КПУКПН). КПУКПН се састаје најмање једном месечно и врши евалуацију наставе и анализира исходе учења и решава сва питања у вези са наставом и студијским програмом, као и предлозима за измене студијског програма. Промене у акредитованом студијском програму које се могу вршити без поновне

акредитације, као и процедура њиховог доношења и усвајања, обављају се у складу са Правилником о начину промене акредитованог студијског програма Фармацеутског факултета (http://www.pharmacy.bg.ac.rs/o-fakultetu/46/dokumenti/). Према овом правилнику предлог промена доставља се КПУКПН, која на основу разматрања наведених промена припрема извештај о предлозима промена који се доставља Наставно-научном већу Факултета на усвајање пре почетка школске године.

4.3. Факултет периодично прибавља повратне информације, путем анкете, од послодаваца о квалитету студија и програма на специјалистичким академским студијама из козметологије. У септембру 2019. године, Комисија за праћење и унапређење квалитета последипломских студија је спровела анкетирање електронским путем међу послодавцима који запошљавају специјалисте фармације који су завршили специјалистичке академске студије на Универзитету у Београду - Фармацеутском факултету у периоду 2015-2018. године (Прилог 4.2.). Циљ Анкете је да се процени и унапреди квалитет студијских програма специјалистичких академских студија на Универзитету у Београду - Фармацеутском факултету.

Анкета је припремљена по узору на упитник за процену квалитета последипломског образовања European Association for Quality Assurance in Higher Education 2010, Helsinki (ENQA workshop report 12), при чему су додата потребна питања. Анкета се састојала из 15 питања (7 питања отвореног типа и 8 питања затвореног типа). Попуњавање анкете је било анонимно, са тим да су се послодавци изјашњавали о називу и делатности припадајуће компаније/установе и функцији коју у њој обављају, као и о студијском програму специјалистичких академских студија који су запослени завршили.

На послат упит добијено је укупно 9 одговора од послодаваца. Питања/добијени одговори су груписани у три категорије:

1. Подаци о послодавцу (питања 1-3)

Анкету су попунили послодавци на различитим функцијама, из компанија/установа које се баве различитим фармацеутским делатностима (наведено у одговорима на питања 1-3).

2. Подаци о специјалистима фармације (питања 4-7)

Укупан број запослених у компанијама/установама послодавца који су попунили анкету се креће између 18 и 2200, при чему број запослених са дипломом специјалисте фармације износи од 2 до 29.

Резултати Анкете се односе на специјалисте фармације који су завршили студијске програме: Козметологија (33,3% одговора испитаника), Фармацеутска здравствена заштита, Фармацеутски менаџмент и маркетинг, Индустријска фармација и Пуштање лека у промет (по 22,2% одговора испитаника), Биохемијска дијагностика, Биолошки лекови, Фармакоекономија и фармацеутска легислатива и Токсиколошка процена ризика (по 11,1% одговора испитаника), док за специјалисте фармације који су завршили студијски програм Фармакотерапија у фармацеутској пракси није било попуњених анкета. Специјалисти фармације који су евалуирани овом анкетом распоређени су за обављање различитих послова (наведено у одговору на питање 7).

3. Евалуација специјалиста фармације (питања 8-15)

Највећи број испитаника (44,4%) сматра да је факултет довољно припремио специјалисте фармације да извршавају своје радне задатке, нешто мањи број испитаника (33,3%) сматра да су специјалисти фармације у потпуности припремљени да обављају своје радне задатке, а 22,2% испитаника сматра да су специјалисти фармације само делимично припремљени да обављају своје радне задатке.

Највећи број испитаника (55,6%) сматра да су знања и вештине које су специјалисти фармације стекли у току специјалистичких академских студија значајно допринели побољшању квалитета њиховог рада, 33,3% испитаника сматра да је овај допринос изражен у довољној мери, док релативно мали проценат испитаника (11,1%) сматра да је овај допринос само делимичан.

Сличан тренд се уочава у одговорима који се односе на процену доприноса знања и вештина које су специјалисти фармације стекли у току специјалистичких академских студија на побољшање квалитета рада у компанији/установи. Наиме, 55,6% испитаника сматра да је овај допринос значајан, док једнак, нешто мањи број испитаника сматра да је овај допринос изражен у довољној мери (22,2%), односно, делимично (22,2%).

По питању рангирања значаја знања и вештина специјалиста фармације (оценом од 1-није значајно до 5 -веома значајно), највећи број испитаника сматра да највећи значај за компанију/установу има Развијеност радних навика (просечна оцена 4,78), затим следе Стручна знања и вештине, Способност решавања практичних проблема и Самосталност у раду (просечна оцена 4,67), па Тимски рад, Ниво организационих знања и вештина и Способност преношења знања и вештина (просечна оцена 4,56). Генерално је значај за компанију/установу свих наведених знања и вештина специјалиста фармације високо оцењен (просечне оцене ≥ 4,56).

Што се тиче нивоа знања и вештина стечених у оквиру специјалистичких академских студија, највише је оцењена Развијеност радних навика (просечна оцена 4,89), а затим следе Стручна знања и вештине (просечна оцена 4,67), Способност преношења знања и вештина (просечна оцена 4,56), Самосталност у раду (просечна оцена 4,44), Тимски рад и Ниво организационих знања и вештина (просечне оцене 4,33)) и на крају Способност решавања практичних проблема (просечна оцена 4,11). Нивои свих наведених знања и вештина специјалиста фармације су добро оцењени (просечне оцене ≥ 4,11). Највећа разлика између оцене значаја знања и вештина специјалиста фармације за компанију/установу и нивоа датих знања и вештина стечених у оквиру специјалистичких академских студија се уочава за Способност решавања практичних проблема са просечним оценама 4,67 (значај) vs. 4,11 (стечено).

Највећи број испитаника (66,7%) је одговорио да је запосленима у великој мери додељен виши ниво одговорности у оквиру компаније/установе након завршетка специјалистичких академских студија, 22,2% испитаника је навела да је одговорност запослених специјалиста фармације делимично повећана, а само 11,1% да је значајно повећана.

Више од половине испитаника (55,6%) је мишљења да се при запошљавању стручног кадра из области Фармације у компанији/установи у великој мери даје предност кандидатима који имају завршене специјалистичке академске студије, 33,3% испитаника сматра да специјалисти фармације имају значајну предност приликом запошљавања, а 11,1% сматра да је предност специјалиста фармације само делимична.

Неки од испитаника (6 испитаника) су навели предлоге како је могуће унапредити квалитет студијских програма специјалистичких академских студија на Фармацеутском факултету (Прилог 4.2.).

4.4. Студенти су активни учесници у оцењивању и осигурању квалитета студијског програма и праћењу исхода учења и учествују у периодичним евалуацијама студијског програма САС Козметологија путем анкете. У септембру 2019. године, Комисија за праћење и унапређење квалитета последипломских студија је спровела анкетирање електронским путем међу свршеним студентима специјалистичких академских студија из Козметологије на Фармацеутском факултету – Универзитет у Београду (Прилог 4.1.).

Упитник је припремљен по узору на упитник за процену квалитета последипломског образовања *European Association for Quality Assurance in Higher Education 2010, Helsinki* (*ENQA workshop report 12).* Упитник је садржао укупно 28 затворених питања и 1 питање отворено за коментаре.

На послат упит, укупно је добијено 9 одговора од свршених студената. Питања/добијени одговори се могу груписати у неколико категорија:

1. Општа питања о претходном завршеном факултету, критеријумима за упис на *САС*, о добијеним уводним информацијама о модулу (питања 1-6, 26)

55.6% студената на САС су завршили Фармацеутски факултет-Универзитет у Београду, 33.3% су били студенти неког од других Универзитета у Србији а 11.1% су претходно завршили студије на неком од других универзитета у иностранству. Са пуним радним временом је запослено 100% анкетираних. Сви студенти су самостално финансирали САС.

Резултати анализе показују да кандидати већином прве информације о САС добију са интернет странице Фармацеутског факултета (77,8%), од колега који су већ уписали/завршили специјализацију (22,2%) или од послодавца (11,1%).

Сви анкетирани свршени студенти сматрају да су критеријуми за упис били јасни и прецизни (33,3% студената је рекло да су критеријуми довољно јасни а 66,6% да су били у потпуности јасни), а 88,8% студената да су уводне информације од руководиоца САС-а биле апсолутно јасне и довољне.

2. Питања о квалитету наставе, предмета, организације испита, препорученој литератури, усаглашености са потребама у пракси, професионалном развоју и напредовању (питања 7-12, 17,18,19)

Већина анкетираних студената (77,7%) сматра да је наставни садржај САС био у потпуности/довољно усклађен са потребама фармацеутске тј. биохемијске праксе. Резултати анализе добијених одговора указују да 88.9% сматра да САС довољно или у потпуности унапређују теоријска знања; 88,9% сматра да су довољно или у потпуности унапређена практична знања, а 77,7% сматра да су САС довољно или у потпуности унапредиле њихове професионалне способности.

Већина (89%) анкетираних сматра да је број предмета био задовољавајући, да је квалитет садржаја понуђених предмета у оквиру САС био задовољавајући, да је наставни материјал и предложена литература задовољавајућа/у потпуности адекватна и да су испити адекватно конципирани.

Највећи број анкетираних студената су били у потпуности (66,7%) или у довољној мери (22,2%) задовољни сопственим радом.

За савладавање градива на предметима САС по једном ЕСПБ боду највећи број студената (44,4%) се изјаснио да им је требало између 25-30 h, по 22,2% од 15-20h и 35-40h, а само 11,1% да им је требало од 5-10h.

Већина студената је било у потпуности (68,8%) или у довољној мери (31,3%) задовољно САС. Сви студенти би препоручило модул САС који су похађали својим колегама.

3. Питања о интеракцији са наставницима и менторима (питања 13-16)

Већина анкетираних (88,9%) сматра да су наставници који учествују у настави били у потпуности доступни за консултације, да су ментори у потпуности/довољно били посвећени свом менторском раду, да су били у потпуности/довољно вођени од стране ментора и у потпуности би препоручило свог ментора другим кандидатима.

4. Питања о релевантности, доприносу специјалистичких студија у будућем раду (питања 21-23)

Већина студената (55,5%) сматра да у потпуности или у довољној мери може да примени стечено знање и вештине у радној средини, док 77,7% сматра да поменуто усавршавање неће допринети, или ће само делимично допринети професионалном напретку. Већина испитаника (88,9%) би желела или би делимично желела да настави рад у установи у којој су тренутно запослени.

5. Питања о квалитету рада органа управљања и стручних служби (27, 28)

Студенти су оценили да је квалитет органа управљања био у потпуности адекватан (44,4%) или задовољавајући (44,4%). Студенти су такође оценили квалитет рада стручних служби као у потпуности адекватан (66,7%), или задовољавајући (22,2%).

4.5. Након последње акредитације студијског програма специјалистичких академских студија из Козметологије (2013. године), настављено је са активностима везаним за континуирано унапређење студијског програма у складу са савременим захтевима и стандардима високошколског образовања, као и променама у области козметологије и сродних области (фармације и медицине).

Током 2019. године спроведене су активности на припреми нових курикулума студијског програма (на српском и енглеском језику), уз уважавање измена националних, европских и међународних прописа у области козметологије и сугестија које су пристизале од стручњака из козметолошке праксе. На основу прикупљених информација о квалитету студијског програма од послодаваца и студената, учешћа на стручним састанцима и конференцијама, као и кроз активности у оквиру реализованих курсева континуиране едукације и теоријских и практичних школа и семинара у области козметологије, унапређени су постојећи садржаји студијског програма као и методе учења.

4.6. Студенти који су завршили САС Козметологија (специјалиста фармације – козметологије) показују проширено знање, разумевање и стручне вештине, способност критичког сагледавања и анализе датог проблема у области козметологије. Специјалисти су оспособљени да разумеју и да примењују у пракси националне и интернационалне законске прописе из области козметологије, да формулишу, учествују у производњи и испитивању козметичких производа за различите намене и да пруже компетентне информације о њиховим ефектима на кожи и аднексима коже, али и нежељеним реакцијама козметичких производа. Такође, студенти су оспособљени за специфичне вештине и методологију потребне за обављање послова у области козметологије, за самостални и тимски рад,

креативно и критичко мишљење и самостално доношење правих одлука, обезбеђивање додатних знања из области козметологије, које су неопходне за праћење и разматрање развоја козметолошке струке.
Током 2018. и 2019. године специјалисти фармације – козметологије су позивани као предавачи за теме које су повезане са актуелностима у области козметологије на редовним састанцима Секције за фармацеутску технологију и козметологију Савеза фармацеутских удружења Србије (СФУС), едукацијама које су спроведене у Привредној комори Србије (ПКС) и курсевима/школама које су организоване под окриљем Центра за козметологију и дермофармацију.
Пролећни састанак Секције за фармацеутску технологију и козметологију СФУС одржан је на Медицинском факултету (Одсек фармације) Нови Сад 20.04.2018., а једна од тема била је „Преглед прописа/протокола за процену стабилности козметичких производа који се пласирају на тржиште Европске уније“. Предавање је одржала специјалиста фармације – козметологије Бранка Јаворац.
Специјалисти фармације – козметологија су стално присутни на састанцима које организује Привредна комора Србије (ПКС) како би информисали о најновијим регулативама/законским прописима у области козметологије, али и дали предлоге и иницијативе за унапређење прописа у овој области.
Наставници и сарадници, који учествују у извођењу наставе на САС Козметологија спроводе активности кроз рад Центра за козметологију и дермофармацију у оквиру којих се организују предавања, школе, и семинари чији је циљ оспособљавање кадрова путем перманентног образовања и иновације знања. У организацији Центра за козметологију и дермофармацију на Универзитету у Београду - Фармацетуском факултету, 1.3.2019. одржан је једнодневни теоријски курс на тему „Квалитет, ефикасност и безбедност козметичких производа: осврт на европске прописе“ који је похађало 45 полазника. У оквиру курса одржана је радионица на тему „Козметичке тврдње и како доћи до њих? - (Уредба 655/2013 и Технички документ о тврдњама) - студије ефикасности *in vivo*“, а међу модераторима радионице, као стручњаци из праксе, биле су специјалисти фармације – козметологије Зорана Иветић и Александра Станивуковић.
4.7. Информације о свим предметима у оквиру студијског програма САС Козметологија налазе се на интернет страници Факултета (http://www.pharmacy.bg.ac.rs/studije/specijalisti%C4%8Dke-akademske-studije/1324/studijski-programi/). У документу који се односи на студијски програм Козметологија описани су структура, сврха и циљеви студијског програма, компетенције дипломираних студената, курикулум студијског програма уз распоред предмета по семестрима и годинама студија, као и Картони предмета у којима се наводе подаци о наставницима на предмету, статусу предмета (обавезни или изборни), семестру у коме се одржава, броју ЕСПБ који предмет носи као и условности предмета. Поред тога, наведени су циљеви, исходи и садржај предмета, препоручена литература, методе извођења и број часова активне наставе, начини провере знања као и однос предиспитних и испитних поена. На основу података који се наводе у Картону предмета, наставник/наставници и сарадници израђују семестралне планове извођења теоријске и практичне наставе, са којима се студенти упознају пре почетка извођења теоријске, односно практичне наставе. Распоред часова теоријске и практичне наставе за наредни семестар објављује се најмање 7 дана пре почетка семестра. Распоред часова израђују предметни наставници, а одобрава га руководилац студијског програма специјализације. Распоред часова се објављује на платформи за е-учење за последипломске студије (https://moodle.ph.bg.ac.rs/), а поред тога, доставља се и електронском поштом преко мејл листе активних студената на студијском програму специјализације, која се формира најмање 7 дана пре почетка семестра.
Студијски програм САС Козметологија се завршава израдом завршног (специјалистичког) рада. Наставници предлажу теме завршних радова из актуелних области козметологије. Завршни рад може бити библиографског или експерименталног/истраживачког карактера. Руководилац специјализације доставља Комисији за последипломску наставу – специјалистичке студије податке о студенту, назив теме завршног рада, име ментора и састав Комисије за одбрану завршног рада, који се достављају на увид члановима Наставно-научног већа. Након верификације теме на Наставно-научном већу Факултета, студент може приступи одбрани завршног рада. Форма завршног рада дата је у Упутству за израду, технички дизајн и архивирање завршног рада у Служби за библиотечке и музејске послове

Факултета које је доступно на интернет страници Факултета (http://www.pharmacy.bg.ac.rs/studije/232/zavr%C5%A1ni-radovi-i-doktorske-disertacije/). Критеријуми за оцењивања завршног рада дати су у Записнику са одбране завршног рада на САС који је саставни део Правилника о специјалистичким академским студијама који је доступан на интернет страници Факултета (http://www.pharmacy.bg.ac.rs/o-fakultetu/46/dokumenti/).
На интернет страницама Факултета доступне су информације о терминима испитних рокова, који су заједнички за све студијске програме специјалистичких академских студија (http://www.pharmacy.bg.ac.rs/studije/specijalisti%C4%8Dke-akademske-studije/2073/termini-ispitnih-rokova/) и документи од значаја у току студирања (нпр. Правилник о специјалистичким академским студијама, Ценовник услуга које се пружају студентима) (http://www.pharmacy.bg.ac.rs/o-fakultetu/46/dokumenti/).

SWOT анализа Стандарда 4

Квантификација процене предности, слабости, могућности и опасности испитиваних елемената анализе је вршена као:
+++ - високо значајно
++ - средње значајно
+ - мало значајно
0 - без значајности

S	**Предности**	**O**	**Могућности**
1. Дуга традиција извођења студијског програма специјалистичких академских студија из козметологије са компетентним наставницима +++ 2. Доступност свих информација о садржини студијског програма, као и о садржајима појединачних предмета +++ 3. Континуирано осавремењивање студијског програма, у складу са променама у области козметологије +++ 4. Перманентна промоција студијског програма и интензивна сарадња са студентима који су завршили студијски програм, кроз теоријске и практичне едукације у организацији Центра за козметологију и дермофармацију +++		1. Укључивање младих и едукованих наставника и сарадника који могу да прихвате и спроводе савремене методе наставе и тако континуирано осавремењују студијски програм +++ 2. Већа сарадња са послодавцима у циљу даљег унапређења квалитета студијског програма +++	
W	**Слабости**	**T**	**Опасности**
1. Финансијске и просторне немогућности за извођење неких метода наставе које су орјентисане ка исходима учења ++ 2. Неусаглашености *Упутства за израду, технички дизајн и архивирање завршног рада* са специфичностима завршног рада +		1. Релативно велики број студената користи право да студије заврши у року који се одређује двоструким, односно, троструким бројем школских година потребних за реализацију студијског програма ++ 2. Релативно мали број послодаваца који учествује у анкетама ++	

Предлог мера и активности за унапређење квалитета Стандарда 4

Задатак	Активности	Извршилац	Рок реализације	Индикатори исхода (мерљиви циљеви у погледу контроле реализације)
Преиспитивање студијског програма	Редовна израда периодичног извештаја	КПУКПН	континуирано	Извештај о преиспитивању студијског програма са предлогом корективних мера
Повећање учешћа послодаваца у редовном прибављању повратних информација о квалитету студија и студијског програма	Промовисати значај учешћа послодаваца	Руководилац, наставници и сарадници на студијском програму САС-Козметологија	континуирано	Повећање броја анкетираних послодаваца
Усаглашавање Упутства за израду, технички дизајн и архивирање завршног рада са специфичностима завршног рада на САС - Козметологија	Израда новог Упутства за израду, технички дизајн и архивирање завршног рада за САС - Козметологија	КПУКПН, руководилац, наставници и сарадници на студијском програму САС - Козметологија	2020.	Усаглашен обим и технички дизајн завршног рада

Показатељи и прилози за Стандард 4

Табела 4.1. Укупан број уписаних студената на студијском програм Специјалистичке академске студије - Козметологија на свим годинама студија у текућој и претходне 2 школске године (број студената одобрен акредитацијом помножен са бројем година трајања студијског програма)

Р. б.	Назив студијског програма	Укупно акредитован број студената	Укупно уписани број студената на све године студија у последње 3 године		
			2016/17	2017/187	2018/19
САС - Специјалистичке академске студије					
1.	Козметологија	12	48	37	41

Табела 4.2. Број и проценат дипломираних студената (у односу на број уписаних) у претходне 3 школске године у оквиру акредитованог студијског програма Специјалистичке академске студије – Козметологија (укупан број студената који су дипломирали у школској години (до 30. 09.) подељен бројем студената уписаних у прву годину студија исте школске године)

*Степен Студија	2015/16			2016/17			2017/18		
	Уписани	диплом.	%	уписани	диплом.	%	Уписани	диплом.	%
САС	11	8	72,7	17	21	123,5	16	6	37,5

Табела 4.3. Просечно трајање студија у оквиру акредитованог студијског програма Специјалистичке академске студије - Козметологија у претходне 3 школске године (просечно трајање студирања за студенте који су дипломирали до краја школске године (до 30.09.))

*Ниво Студија	2015/16		2016/17		2017/18	
	Број дипломи-раних	Просечно трајање студија	Број дипломи-раних	Просечно трајање студија	Број дипломи-раних	Просечно трајање студија
САС - Козметологија	8	3,25	21	3	6	2,5

Прилог 4.1. Анализа резултата анкета о мишљењу дипломираних студената о квалитету студијског програма и постигнутим исходима учења

Прилог 4.2. Анализа резултата анкета о задовољству послодаваца стеченим квалификацијама дипломаца

Стандард 5: Квалитет наставног процеса

5.1. Календар наставе на студијском програму САС Козметологија на Фармацеутском факултету – Универзитета у Београду прилагођен је малом броју кандидата, те се теоријска настава одржава викендом, јер је највећи број кандидата у сталном радном односу у другим институцијама, у терминима договореним са студентима. Вежбе се реализују по моделу блок наставе, једанпут током првог семестра, у периоду који је одређен пре почетка семестра у договору са студентима.

Распоред часова за наредни семестар израђује руководилац студијског програма у сарадњи са предметним наставницима. Руководилац студијског програма оглашава распоред часова теоријске и практичне наставе најмање 7 дана пре почетка наставе. Распоред часова се објављује на електронској платформи за последипломске студије, а доставља се и путем електронске поште свим активним студентима на студијском програму специјализације.

Ангажовања наставника и сарадника ван Факултета у извођењу наставе као и наставника/сарадника/стручњака из праксе планирају се семестрално и одобрава их ресорни продекан и продекан за финансије.

5.2. Настава (практична и теоријска) је интерактивна, обавезно укључује изузетно велики број примера из праксе и учења заснованог на проблему, подстиче студенте на размишљање и креативност, самосталност у раду и примену стечених знања. У првом семестру студија, у оквиру предмета Формулација, израда и испитивање козметичких производа предвиђена је реализација вежби у обиму од 60 часова. На овој практичној настави студенти израђују и испитују велики број козметичких производа за различите намене. Интерактивно учење је заступљено у свим видовима наставе.

Током извођења предавања и вежби наставници и сарадници поступају веома професионално и имају коректан однос према студентима, што потврђују резултати анкете коју је у септембру 2019. године спровела Комисија за праћење и унапређење квалитета последипломских студија електронским путем међу активним студентима специјалистичких академских студија из козметологије (Прилог 5.1.). Упитник је припремљен по узору на упитник за процену квалитета последипломског образовања *European Association for Quality Assurance in Higher Educatio*n 2010, Helsinki (ENQA workshop report 12). Упитник је садржао укупно 27 затворених питања и 1 питање отворено за коментаре.

На послат упит, укупно је добијено 15 одговора од активних студената. На питања о квалитету наставе, предмета, организације испита, препорученој литератури, усаглашености са потребама у пракси, професионалном развоју и напредовању, те општем утиску о специјалистичким студијама које су уписали (питања 7-12, 17, 18, 19, 23,24): 73,4% анкетираних сматра да је наставни садржај САС у потпуности/довољно усклађен са потребама праксе. Резултати анализе добијених одговора указују да 93,4% сматра да САС довољно или у потпуности унапређују теоријска знања; 60% сматра да су довољно или у потпуности унапређена практична знања, а 86,7% њихове професионалне способности. Активни студенти су задовољни бројем предмета на специјалистичким студијама. Већина (86,6%) анкетираних сматра да је квалитет садржаја понуђених предмета у оквиру САС задовољавајући, 80% сматра да је наставни материјал и предложена литература задовољавајућа/у потпуности адекватна. 60% активних студената сматра да су испити адекватно конципирани, док је 33,3% окарактерисало као задовољавајуће. Такође, организација теоријске као и практичне наставе и усклађеност са личним и професионалним обавезама је описана као у потпуности/ задовољавајуће усклађена у одговорима 93,3% испитаника.

Већина анкетираних студената (80%) је била у потпуности или у довољној мери задовољна сопственим радом.

За савладавање градива на предметима САС по једном ЕСПБ боду највећи број студената (60%) се изјаснио да им је требало између 25-30h, 26,7% студената да им је требало од 15-20h а 13.5% између 35-40h.

46,7% анкетираних је била у потпуности задовољна САС, 53,3% је у довољној мери и делимично задовољна. Већина студената (93,3%) би препоручило модул САС који су похађали својим колегама.

На питања о интеракцији са наставницима и менторима (питања 13-16): већина анкетираних (66,7%) сматра да су наставници који учествују у настави били у потпуности доступни за консултације, 93,3%

сматра да су ментори у потпуности/довољно били посвећени свом менторском раду и показали по мишљењу студената заинтересованост за њихове активности у оквиру специјализације; 86,7% студената сматра да су били у потпуности/довољно вођени од стране ментора, а 86,7% анкетираних би препоручили свог ментора другим кандидатима.

На питања о релевантности, доприносу специјалистичких студија у будућем раду (питања 20-22): већина студената сматра да у довољној мери (33,3%) или делимично (53,3%) може да примени стечено знање и вештине у радној средини. 35,7% студената сматра да поменуто усавршавање неће допринети професионалном напретку, или ће му допринети делимично (21,4%) а у потпуности/довољној мери (43,8%). Већина испитаника (78,5%) би желела у потпуности, у довољној мери или делимично да настави рад у установи у којој су тренутно запослени.

5.3. Курикулумом студијског програма САС Козметологија, који се налази на интернет страници Факултета, дати су основни подаци о сваком предмету. Садржаји курикулума као и наставне методе за њихову примену одговарају постизању циљева одговарајућих студијских програма и исхода учења, као што је описано у стандарду 4. Планирање, припрема и реализација наставе за конкретан наставни предмет усклађују се са описом наставног предмета кроз Картоне предмета, који су израђени по стандардима Националног савета за акредитацију.

Усвајањем картона предмета пре почетка семестра обезбеђује се да се на сваком предмету учине доступним студентима планови рада који обухватају:

- основне податке о предмету: назив, година, број ЕСПБ, условност предмета;
- циљеве предмета;
- садржај и структуру предмета;
- план и распоред извођења наставе (предавања и вежбе);
- начин оцењивања на предмету;
- уџбенике, односно обавезну и допунску литературу;
- податке о наставницима и сарадницима на предмету.

Семестрални план наставе за сваки предмет израђују предметни наставник/наставници са сарадницима. Наставни план садржи распоред тематских целина/наставних јединица по часовима/недељама за теоријску и практичну наставу, као и име наставника/сарадника који изводи наставу. Семестрални план је благовремено доступан свим студентима на платформи за е-учење за последипломске студије (https://moodle.ph.bg.ac.rs/), а поред тога, доставља се и електронском поштом преко мејл листе активних студената на студијском програму специјализације, која се формира најмање 7 дана пре почетка семестра.

Да би се осигурао безбедан рад кандидата у лабораторијама где се изводи практична настава, студенти су у обавези да се упознају са документом Упутства за рад у лабораторијама Фармацеутског факултета Универзитета у Београду који је доступан на интернет страници Факултета (http://www.pharmacy.bg.ac.rs/studije/integrisane-akademske-studije/2476/uputstva-za-bezbedan-rad-u-laboratorijama/) (Прилог 5.2.) и да их се придржавају у току лабораторијског рада. Додатно, у лабораторијама катедре за Фармацеутску технологију и козметологију у којима се реализује практична настава кроз лабораторијске вежбе, истакнута су посебна упутства за рад студената у лабораторијама/вежбаоницама прилагођена специфичностима практичне наставе.

Све информације, потребни материјали за предавања и вежбе, као и обавештења доступни су на платформи за електронско учење: https://moodle.ph.bg.ac.rs/. Наставници и сарадници су обучени да самостално користе ове платформе и оне се успешно користе за реализацију наставе на студијском програму специјалистичких академских студија из козметологије. Додатно, све информације и обавештења достављају се свим студентима на студијском програму и путем мејл адреса.

Распоред испита утврђиван је на састанцима наставника и сарадника на студијском програму, при чему се уважавали индивидулани и групни предлози студената, као и термини испитних рокова за студенте специјалистичких академских студија који су објављени на интернет страници Факултета (http://www.pharmacy.bg.ac.rs/studije/specijalisti%C4%8Dke-akademske-studije/2073/termini-ispitnih-rokova/).

Детаљна процедура планирања, припреме и реализације наставе као и управљање неусаглашеном услугом у процесу наставе приказани су у документима Планирање, припрема и реализација наставе (SOP16) и Управљање неусаглашеном услугом у процесу наставе (SOP13)**.** Наведени документи су део документације система управљања квалитетом (QMC), који је уведен у току 2014. године (последња измена у марту 2017. године) и доступни су на интерној рачунарској мрежи.

Руководилац студијског програма САС Козметологија доставља КПУКПН предлоге за измене Картона предмета за наредну школску годину, према Правилнику о начину промене акредитованог студијског програма који је доступан на интернет страници Факултета (http://www.pharmacy.bg.ac.rs/o-fakultetu/46/dokumenti/) (Прилог 5.2.), до 15. јула текуће школске године. КПУКПН разматра приспеле предлоге и припрема одговарајући извештај, који се усваја на септембарској седници Наставно-научног већа Факултета.

5.4. На студијском програму САС Козметологија се систематски прати спровођење плана наставе, као и планова рада на појединим предметима, оцењује квалитет наставе и предузимају коративне мере за његово унапређење.

О одржаној теоријској настави води се писана евиденција у оквиру Дневника теоријске наставе који се налазе на Катедри за фармацеутску технологију и козметологију. Дневник теоријске наставе мора да садржи: датум, време и место одржавања часа, наставну јединицу која је тог часа обрађена, име и потпис наставника који је одржао час и напомене (нпр. списак или број присутних студената и сл.). Руководилац студијског програма је одговоран за тачност података у Дневнику теоријске наставе, и обавезан је да га неколико пута у току семестра овери својим потписом.

На практичној настави обавезно се евидентира присуство студента на свакој вежби. Евиденција се воде кроз Дневник практичне наставе који садржи датум-термин наставе, списак присутних студената и име наставника/сарадника који је водио вежбе. Руководилац студијског програма контролише одржавање практичне наставе и обавезан је да својим потписом овери Дневник практичне наставе.

Продекан за последипломску наставу координира целокупни наставни процес и стара се о правилном и доследном спровођењу теоријске и практичне наставе, као и испита. Примена распореда наставе и испита се контролише кроз јавност рада. Уколико дође до непредвиђене промене у распореду наставе, шеф Катедре на којој се одржава настава је дужан да о томе обавести продекана за последипломску наставу. Након одржане наставе у претходној школској години, наставници и сарадници су у могућности да сагледају потребу за корекцијама плана рада и изврше их до почетка наредне школске године, а према процедури описаној у Правилнику о начину промене акредитованог студијског програма (http://www.pharmacy.bg.ac.rs/o-fakultetu/46/dokumenti/) (Прилог 5.2.).

Факултет подстиче стицање активних компетенција наставника и сарадника на разне начине. Осим што омогућује наставницима учешће на научним и стручним скуповима, домаћим и страним пројектима, Факултет је донео Правилник о ближим условима избора у звање наставника (http://www.pharmacy.bg.ac.rs/o-fakultetu/46/dokumenti/) (Прилог 5.3.), где се од наставника тражи да задовољи, поред научних, наставне и педагошке критеријуме.

У циљу развоја педагошких и стручних компетенција наставника и сарадника, Факултет активно подстиче стицање ових компетенција. Подстицање педагошке активности наставника и сарадника се спроводи и кроз обезбеђивање едукација везаних за стицање наставничких компетенција и академских вештина. Универзитет у Београду је организовао обуке у оквиру програма под називима: „Развој академских компетенција универзитетских наставника (РАКУН) и „Training & research for Academic Newscomers - TRAIN“ („TRAIN“), кроз модуле који су обухватали дидактику у високом образовању и вештину држања ефективних презентација. Др Љиљана Ђекић ванр. проф., др Данина Крајишник ванр. проф. и др Драгана Васиљевић ванр. проф. су добиле сертификате након завршених обука (Прилог 5.3.). Крајњи резултат ових унапређених знања у новим методама наставе је њихово имплементирање у процес наставе на предметима студијског програма.

Развој стручних компетенција наставника и сарадника спроводи се кроз перманентно похађање курсева и семинара у области козметологије у организацији Привредне коморе Србије, Савеза фармацеутских удружења Србије (СФУС) – Секција за фармацеутску технологију и козметологију, Центра за козметологију и дермофармацију и Немачке асоцијације козметичке индустрије (IKW)

(Прилог 5.3.), као и учешћа на бројним домаћим и међународним скуповима и конференцијама у области козметологије.

SWOT анализа Стандарда 5

Квантификација процене предности, слабости, могућности и опасности испитиваних елемената анализе је вршена као:
+++ - високо значајно
++ - средње значајно
+ - мало значајно
0 - без значајности

S	**Предности**	**O**	**Могућности**
1. Веома компетентни (h-index 7-19 и 254-1130 цитата према бази SCOPUS) и мотивисани наставници +++ 2. Распоред наставе, испитних рокова и информације за све предмете су јавно доступни на интернет страници Факултета +++ 3. Усклађивање реализације наставног процеса према индивидуалним потребама студената (настава викендом и у блоку) +++ 4. Интерактивно учешће студената у наставном процесу +++		1. Увођење нових метода наставе +++ 2. Организовање наставе на енглеском језику ++	
W	**Слабости**	**T**	**Опасности**
1. Због ограничене доступности козметичких сировина, најчешће због обавезе поштовања јавних набавки, неке практичне примере није могуће реализовати ++ 2. Одређени број студената не усклађује своје активности на изради завршног рада са дефинисаним временским оквиром +++		1. Наставни материјали који су јавно доступни на интернет страници Факултета, иако представљају интелектуалну својину наставника, могу бити неовлашћено преузети од стране конкурентских установа ++	

Предлог мера и активности за унапређење квалитета Стандарда 5

Задатак	Активности	Извршилац	Рок реализације	Индикатори исхода (мерљиви циљеви у погледу контроле реализације)
Преиспитивање студијског програма	Редовна израда периодичног извештаја	КПУКПН	континуирано	Извештај о преиспитивању студијског програма са предлогом корективних мера
Увођење електронског учења	Припрема садржаја за објављивање на платформи за е-учење за последипломске студије	Руководилац, наставници и сарадници на студијском програму САС-Козметологија	континуирано	Анкета студената о квалитету наставног процеса

Благовремена набавка козметичких сировина	Редовно спровођење поступака јавних набавки	Служба јавних набавки	континуирано	Повећање обима активности у оквиру практичне наставе

Показатељи и прилози за Стандард 5

Прилог 5.1. Анализа резултата анкета студената о квалитету наставног процеса.

Прилог 5.2. Процедуре и поступци који обезбеђују поштовање плана и распореда наставе.

Прилог 5.3а. Доказ о спроведеним активностима којима се подстиче стицање активних компетенција наставника и сарадника
Прилог 5.3б. Доказ о спроведеним активностима којима се подстиче стицање активних компетенција наставника и сарадника

Стандард 7: Квалитет наставника и сарадника

7.1. Поступак и услови за избор наставника и сарадника ангажованих на студијском програму САС Козметологија су унапред утврђени, јавни су и дефинисани општим правним актима и то: Законом о високом образовању; Правилником о поступку, начину вредновања и квантитативном исказивању научноистраживачких резултата истраживача; општим актима Универзитета у Београду (Статутом, Правилником о начину стицања звања и заснивања радног односа наставника Универзитета у Београду, Критеријумима за стицање звања наставника на Универзитету у Београду и Правилником о минималним условима за стицање звања наставника на Универзитету у Београду) и општим актима Фармацеутског факултета (Статут и Правилник о ближим условима за избор у звање наставника на Фармацеутском факултету (Прилог 7.1)).

Поступак и услови за избор наставника и сарадника су доступни оцени стручне и шире јавности, а такође су и предмет периодичне провере и усавршавања, што показује велики број новина које су у овом периоду инкорпориране у Закон о високом образовању, општа акта Универзитета у Београду и у Правилнику о ближим условима за избор у звање наставника на Фармацеутском факултету.

Факултет се приликом избора у наставничка звања придржава Препорука које је донео Национални савет за високо образовање и у дужем временском периоду настоји да Критеријуме за стицање звања наставника на Универзитету у Београду у којем су утврђени јединствени минимални услови за стицање звања наставника на истом унапреди, у циљу дефинисања сопствених (интерних) стандарда за изборе у звања наставника на Факултету. У циљу дефинисања истих, Факултет је први пут 2008. године донео Правилник о ближим условима за избор у звање наставника на Факултету, који је до сада ревидиран два пута, последњи пут 2018. године.

7.2. Факултет се приликом избора наставника и сарадника у звања придржава прописаних поступака и услова који су дефинисани законом и општим актима Универзитета у Београду и Фармацеутског факултета, тако да је поступак избора у звање наставника на Факултету прописан општим актом Универзитета у Београду, односно *Правилником о начину стицања звања и заснивања радног односа наставника Универзитета у Београду*, који је Универзитет у Београду донео 2017. године, након доношења новог Закона о високом образовању, а почео је да се примењује на све конкурсе за избор у звања наставника почев од 01. јануара 2018. године. Овај правилник је унео велике измене у поступак избора наставника на више начина и то: одређивањем стручног органа за доношење одлуке о расписивању конкурса и именовању комисије, времену и начину стављања реферата на увид јавности, увођењем приступног предавања кандидата и др. Сходно поступку избора у звања наставника по овом правилнику, Факултет по истом поступку спроводи и избор у звање сарадника.

Сви наставници који се бирају у звање наставника на Факултету се бирају у исто сходно условима који је дефинисао Правилнику о ближим условима за избор у звање наставника на Фармацеутском факултету, који поред општих услова, дефинише обавезне (наставни рад и научноистраживачки рад) и изборне услове (стручно-професионални допринос, допринос у академској и широј заједници и сарадња са другим високошколским и научноистраживачким установама у земљи и иностранству) неопходне за избор у звање. Ближе одреднице обавезних и изборних услова су дефинисане сходно надлежности стручног органа Универзитета у Београду који доноси одлуку или даје мишљење за избор. Као један од показатеља настојања Фармацеутског факултета да се приликом избора у наставничка звања инсистира на научној и педагошкој активности наставног особља су и дефинисани минимални услови Правилником о ближим условима за избор у звање наставника на Факултету, који за избор у прво наставничко звање - звање доцента, предвиђа у оквиру наставне активности приступно предавање позитивно оцењено од стране комисије и позитивну оцену педагошког рада (најмање „врло добар“) у студентским анкетама, а са друге стране и научну активност (објављено 5 радова са SCI листе). Основ за вредновање научне активности наставника и сарадника је дефинисан Правилником о поступку и начину вредновања и квантитативном исказивању научноистраживачких резултата истраживача, који је ревидиран 2017. године, којим се врши вредновање научних радова на основу важеће категоризације часописа.

7.3. Фармацеутски факултет систематски прати и подстиче научну и педагошку активност наставника и сарадника, обезбеђује њихов квалитет континуираним планирањем и проверава квалитет њиховог рада у настави. Капацитет у кадровским ресурсима за квалитетно обављање научне и педагошке делатности ангажованих на студијском програму САС Козметологија, може се сагледати кроз податке о броју, звању и статусу ангажовања наставника датих у табели (Табела 7.1).

Значајан показатељ квалитета научне активности наставника се одражава кроз цитираност која се изражава преко Хиршовог индекса (h-index), а која се може пратити кроз SCOPUS базу података. Резултати из месеца септембра 2019. године показују да сви наставници имају h-index, и да висока вредност h-index-а (7-19) и цитираност наставника (254-1130 цитата) потврђује њихову трајну опредељеност за научноистраживачки рад. Проф. др Снежана Савић од 2018. године врши и функцију Продекана за науку и међународну сарадњу Фармацеутског факултета.

Наставници ангажовани на студијском програму САС Козметологија држе наставу и ментори су бројним кандидатима на специјалистичким и докторским академским студијама из области козметологије дужи низ година. Наставници остварују дугогодишњу сарадњу са својим колегама у земљи и иностранству и кроз менторства и чланство у комисијама за избор у сарадничка и наставничка звања. Једно од поља интересовања везано је за праћење и усавршавање у области захтевне европске козметичке регулативе, изражено кроз остваривање блиске професионалне, стручне и научне сарадње са истакнутим универзитима у Европи (University of Tuebingen, Немачка; University Norrmandie, Француска; University of Arts и University College London, Велика Британија; University of Ljubljana, Словенија; University of Gdansk, Пољска и др.), представницима иностране и домаће козметичке индустрије, као и кроз перманентно похађање курсева и семинара у овој области, које организује Немачка асоцијација козметичке индустрије (IKW) и Привредна комора Србије. За стручна усавршавања руководилац студијског програма САС - Козметологија Проф. др Снежана Савић је добила сертификате на:

- Стручном семинару Немачког друштва козметичких хемичара (DGK): Safety assessment of Sunscreens; Safety Evaluation of Cosmetic Products Suspected to be Inhaled –Part I: Principles and Application for Liquids/Aerosols; Safety Evaluation of Cosmetic Products Suspected to be Inhaled – Part II: The Situation for Solids and Powders – сертификат о учешћу на DGK/IKW Семинару за проценитеље безбедности козметичких производа, 26.09.2017, Варшава;
- Стручном семинару Немачког друштва козметичких хемичара (DGK): Basic Principles of Safety Assessment of Cosmetics -General and Systemic Toxicology, Келн, Немачка –сертификат Safety Assessor (проценитељ безбедности);
- Стручном семинару у оквиру научног симпозијума Heinz Maurer Award 2014 под насловом Review and Preview in Science for Healthy Skin, Бопард, Немачка;
- Стручном семинару Немачког друштва козметичких хемичара (DGK): Basic Principles of Safety Assessment of Cosmetics (Safety Assessment Courses, 25-26.04.2013, Франкфурт, Немачка) – сертификат Safety Assessor (проценитељ безбедности).

Такође, наставници и сарадници остварују дугогодишњу сарадњу са стручњацима из праксе којом се постиже активна и континуирана размена знања и искустава у области козметологије и регулативе.

Подстицање педагошке активности наставника и сарадника се спроводи и кроз обезбеђивање едукација везаних за стицање наставничких компетенција и академских вештина. Током 2018. и 2019. године др Љиљана Ђекић ванр. проф. и др Данина Крајишник ванр. проф. су добиле сертификат након завршене „Training & research for Academic Newscomers - TRAIN“ обуке у организацији Универзитета у Београду.

7.4. Дугорочна политика квалитетне селекције младих кадрова и њиховог даљег напретка се спроводи кроз избор студената докторских академских студија са највишом просечном оценом као кандидата за сараднике на САС Козметологија и кроз подстицање за различита усавршавања. Два сарадника на студијском програму су докторанди са пријављеним темама докторских дисертација у области фармацеутске технологије.

Континуитет у усавршавању младих кадрова представља и њихова опредељеност за стицањем нових знања кроз упис и завршавање докторских и специјалистичких академских студија из козметологије које се организују и изводе на Факултету. Један наставник је биран за ужу научну област козметологија. Такође, током 2018. године др Ивана Пантелић, доцент, је завршила студијски програм и одбранила завршни рад САС Козметологија.

7.5. Учешће наставника и сарадника ангажованих на студијском програму САС Козметологија на научним и стручним скуповима се може сагледати кроз:

- ангажовање кроз предавања по позиву на универзитетима, научноистраживачким институцијама у иностранству. Руководилац специјализације проф. др Снежана Савић је ангажована током 2016. године као гостујући професор на Катедри за органску хемију и макромолекуле, University Le Havre-Normandy University, Француска, EA3221 –FR 3038 CNRS као водеће установе за истраживање сензорних и текстурних карактеристика козметичких производа; 2011-2013 године као гостујући професор на Катедри за фармацеутску технологију, Фармацеутски факултет – Универзитет у Љубљани (Словенија), која организује бечелор студије из области Козметологије (3 године/180 ЕСПБ).
- учешће кроз усмена излагања и постер презентације, као и у организацији и у раду научних и организационих одбора и секција различитих стручних скупова и конгреса (VII Kongres farmaceuta Srbije sa medjunarodnim ucešcem, 10.-14. oktobar 2018., Beograd; 69. Симпозијуму Савеза фармацеутских удружења Србије 24.-27.05.2018., Копаоник). Доц. др Милица Лукић је одржала предавање по позиву под називом „From emulsions' stability concerns to sensory properties: tools that we use" на Skin and formulation 5th Symposium and 17th Skin Forum, Ремс, Француска 23-24 септембар 2019.

7.6. Факултет при избору и унапређењу наставно-научног и стручног кадра посебно вреднује повезаност рада у образовању са радом на пројектима у другим областима привредног и друштвеног живота који се огледа кроз дефинисање истог кроз изборне услове за избор у звање наставника на Факултету које су предвиделе Табела 2а и Табела 2б Правилника о ближим условима за избор у звање наставника на Факултету.

Руководилац специјализације проф. др Снежана Савић је ангажована у радним групама за израду законске регулативе, и веома је активна у јавним расправама приликом усвајања закона и подзаконских аката из области козметологије. Активна је у следећим телима која се тичу области козметичких производа:

2012– и даље: Члан Радне групе Министарства здравља Републике Србије за развој и имплементацију Правилника о здравственој исправности предмета опште употребе (козметички производи);

2017- и даље: Члан Комисије за стандарде и сродне документе КС Х217 Козметика Института за стандардизацију Србије;

2017- и даље: активно учествује у јавним расправама организованим при Привредној комори Србије и радионицама организованим од стране TAIEX (Technical Assistance and Information Exchange instrument of the European Commission).

Наставници и сарадници на студијском програму САС Козметологија имају веома запажено учешће у организацији и раду Савеза фармацеутских удружења Србије (СФУС) у оквиру Секције за фармацеутску технологију и козметологију. Руководилац студијског програма САС Козметологија проф. др Снежана Савић уједно је и председник Секције за Фармацеутску технологију и Козметологију од 2016. године. Наставници укључени на студијском програму САС Козметологија активно учествују у раду Секције за Фармацеутску технологију и Козметологију кроз припрему различитих излагања и модерирање дискусија на актуелне теме из струке. Након уписа, сви полазници студијског програма САС Козметологија обавештавају се о могућности да постану чланови наведене Секције и узму активно учешће у њеном раду. Пролећни састанак Секције одржан је на Медицинском факултету (Одсек фармације) Нови Сад 20.04.2018., а једна од тема била је: Преглед прописа/ протокола за процену стабилности козметичких производа који се пласирају на тржиште Европске уније. Предавање је одржала специјалиста козметологије мр. пх. Бранка Јаворац. Јесењи састанак Секције од 09.11.2018. је такође одржан уз подршку наставника и сарадника Центра, а неке од тема односиле су се на

припрему Досијеа са информацијама о козметичком производу (ПИФ), као и начинима да се процени безбедност козметичких производа, те припреми Извештај о безбедности козметичког производа.
Наставници на студијском програму САС Козметологија су организатори и предавачи на курсевима континуиране едукације које организује Факултет за потребе стручног усавршавања колега из струке, као и кроз учешће у виду госта предавача у оквиру курсева континуиране едукације које организује СФУС. Уз подршку наставника и сарадника Центра за козметологију и дермофармацију припремљен је и реализован курс континуиране едукације под окриљем СФУС-а на пролећном, 69. Симпозијуму СФУС-а 26.05.2018. на Копаонику. Тема овог акредитованог курса I категорије била је: "Безбедност козметичких производа". Курс су чинила предавања и тематска радионица, а предавања су приређена и као стручни радови рецензирани и публиковани у официјелном часопису СФУС-а Архив за фармацију вол. 68, свеска бр. 5, за 2018. годину (категорија М52).
У организацији Центра за козметологију и дермофармацију 28-29.09.2018. и 31.05.-01.06.2019. одржана је дводневна Школа коју су чинила два акредитована (Здравствени савет РС) теоријско-практична Курса континуиране медицинске едукације (КМЕ), оба као курсеви I категорије: **Курс 1) Теоријски и практични аспекти дермофармацеутских/дермокозметичких производа у апотеци - студија случаја: емолијентни, производи за контролу pH коже и производи за кожу склону/захваћену акнама (теоријски курс, радионица и практична школа) (одлука о акредитацији бр: 153-02-2275/2018-01; евиденциони број акредитованог програма Б-103/18) (**Координатор курса: проф. др Снежана Савић.**); Курс 2) Савремени приступ формулацији и изради фармацеутских/дермокозметичких производа у апотеци/галенској лабораторији: препарати са кортикостероидима, производи за третман/терапију фотоостареле коже и природни козметички производи (теоријски курс, радионица и практична школа) (одлука о акредитацији бр: 153-02-2275/2018-01; евиденциони број акредитованог програма Б-101/18) (**Координатор курса: доц. др Милица Лукић.**)** Оба теоријско-практична курса састојала су се из сета предавања и практичног рада у условима лабораторије и имали су поједине или комплетан садржај посвећен регулативи или формулацији и процени квалитета и ефеката одређених врста дермокозметичких или козметичких производа. Оба курса похађало је 22 полазника. Курсеви су оцењени високим оценама.
Наставници и сарадници спроводе активности кроз рад Центра за козметологију и дермофармацију у оквиру којих се организују предавања, школе и семинари чији је циљ оспособљавање кадрова путем перманентног образовања и иновације знања. У организацији Центра 1.3.2019. одржан је једнодневни теоријски курс на тему „Квалитет, ефикасност и безбедност козметичких производа: осврт на европске прописе“ који је похађало 45 полазника. И овај курс су полазници оценили високим оценама.
У организацији Центра за козметологију и дермофармацију одржан је стручни семинар “Школа - Курс из области козметичке регулативе и радионица: израда дермофармацеутских и (дермо)козметичких препарата”, 22-23.09.2017., Универзитет у Београду - Фармацеутски факултет.
Наставници укључени на студијском програму САС Козметологија активно учествују у раду Привредне коморе Србије (ПКС), кроз држање предавања/обука и учешће у јавним дискусијама, примера ради:
07.03.2018 и 30.11.2018. предавање проф. др Снежане Савић на тему „Козметичке тврдње – дефинисање критеријума ЕУ Уредбом 655/2013”;
26.12.2018. предавање доц. др Иване Пантелић на тему „Досије са информацијама о производу (PIF)”, на едукацији назива „У сусрет новим прописима у области козметичких производа – изазови и могућности – други део”.
Проф. др Снежана Савић одржала је предавање под називом „Козметички производи – изазови према Уредби о козметичким производима ЕУ 1223/2009 – новине и могућности усклађивања” у оквиру инфо дана „Процена безбедности козметичких производа у складу са Уредбом о козметичким производима EU 1223/2009 – изазов за привредне субјекте, надлежно тело и академске институције“ 14.11.2016. године у организацији Центра за токсиколошку процену ризика Фармацеутског факултета Универзитета у Београду.
Доц. Ивана Пантелић, доц. Милица Лукић и проф. Снежана Савић одржале су радионицу под називом Dermocosmetic preparations – A ‘rocky’ road from an active cosmetic ingredient design and discovery to an

evidence-based product. A Workshop on Cosmetology, на Global Students Conference одржаној 20-23.10.2016. године на Универзитету у Београду-Медицинском факултету.
Др Драгана Васиљевић ванр. проф. и др Љиљана Ђекић ванр. проф. су активни чланови редакције националног часописа Архив за фармацију (М52). Наставници ангажовани на студијском програму САС Козметологија рецензирају радове из дате области у часописима категорије М20 (International Journal of Cosmetic Science, Journal of Cosmetic Dermatology, Journal of Surfactants and Detergents, Biotribology, Tenside Surfactants Detergents) и М50 (Архив за фармацију, Household & Personal Care).
Наставници и сарадници су веома активни и у промоцији студијског програма кроз учешће на сајмовима и фестивалима науке, сајмовима образовања. Фармацеутски факултет активно учествује у раду Фестивала науке кроз поставке које једним својим делом често обухватају и област Козметологије. Примера ради, на последњем Фестивалу науке (29.11.-02.12.2018. године) под поставком наслова „Ово није *спам* – сазнај шта све може једна ПАМ!" обрађена је област површински активних материја који представљају и важну групу стабилизатора козметичких производа. На X Фестивалу науке (15.-18.12.2016. године), наставници на САС Козметологија учествовали су у креирању дела поставке који се односио на утицај дуванског дима на кожу и појаву тзв. анти-полутаната као иновативних козметичких сировина/производа. Извештаји са ових поставки налазе се у Годишњим извештајима о раду Факултета и доступни су на интернет страници http://www.pharmacy.bg.ac.rs/o-fakultetu/47/izve%C5%A1taji-i-planovi/ .
Наставници и сарадници су аутори два техничка решења категорије М85 и једног националног патента (М94):
- Лукић М, Филиповић М, Ђорђевић С, Крстоношић В, Пантелић И, Вулета Г, Савић С. Поступак реформулације козметичког производа емулзионог типа применом експерименталног дизајна. Наставно-научно веће Универзитета у Београду – Фармацеутског факултета на 4. седници одржаној 27.12.2018. године обавештено је о пријави и упућивању наведеног техничког решења надлежном Матичном одбору.
- Лукић М, Пантелић И, Николић И, Савић С. Развој поједностављеног поступка карактеризације сензорних особина емулзионих система који се примењују на кожи. Наставно-научно веће Универзитета у Београду – Фармацеутског факултета на 26. седници одржаној 12.4.2018. године обавештено је о пријави и упућивању наведеног техничког решења надлежном Матичном одбору.
- Национални патент: Биоактивни получврсти и течни фитопрепарати (Bioactive semisolid and liquid fitopreparations), број пријаве П 2014/0263 (објављено у „Гласнику интелектуалне својине" број 6/2015, стр. 9).
7.7. Факултет при избору и унапређењу наставно-научног и стручног кадра посебно вреднује педагошке способности наставника и сарадника кроз одредбе *Правилника о ближим условима за избор у звање наставника на Факултету* (Прилог 7.1.).
Педагошке способности наставника и сарадника на студијском програму САС Козметологија су на високом нивоу, што потврђују резултати анкете коју је у септембру 2019. године спровела Комисија за праћење и унапређење квалитета последипломских студија електронским путем међу активним студентима (Прилог 5.1.). Упитник је припремљен по узору на упитник за процену квалитета последипломског образовања European Association for Quality Assurance in Higher Education 2010, Helsinki (ENQA workshop report 12) и садржао је укупно 27 затворених питања и 1 питање отворено за коментаре. На питања о интеракцији са наставницима и менторима (питања 13-16): већина анкетираних (66,7%) сматра да су наставници који учествују у настави били у потпуности доступни за консултације, 93,3% сматра да су ментори у потпуности/довољно били посвећени свом менторском раду и показали по мишљењу студената заинтересованост за њихове активности у оквиру специјализације; 86,7% студената сматра да су били у потпуности/довољно вођени од стране ментора, а 86,7% анкетираних би препоручили свог ментора другим кандидатима.

SWOT анализа Стандарда 7

Квантификација процене предности, слабости, могућности и опасности испитиваних елемената анализе је вршена као:

+++ - високо значајно
++ - средње значајно
+ - мало значајно
0 - без значајности

S	**Предности**	**O**	**Могућности**
1. Критеријуми за избор наставника и сарадника (НИС) су строжији у односу на критеријуме Универзитета у Београду +++ 2. Наставници имају високе h-index-е и цитираност ++ 3. Сви наставници испуњавају услов за менторство +++ 4. Постојање система вредновања педагошких и истраживачких способности НИС ++		1. Предлагање НИС у чланства стручних организација и тела +++ 2. Организација већег броја курсева континуиране едукације у складу са тржишним условима ++ 3. Повезивање научно-истраживачког рада са захтевима привреде у оквиру специфичних пројектних задатака ++	
W	**Слабости**	**T**	**Опасности**
1. Финансијска немогућност НИС за похађање међународних стручних курсева и обука ++ 2. Слаба мотивација НИС за ангажовање у националним и међународним удружењима и експертским групама ++		1. Непрепознавање снаге конкуренције ++ 2. Недовољна посвећеност наставника едукацији за методологију извођења наставе ++	

Предлог мера и активности за унапређење квалитета Стандарда 7

Задатак	Активности	Извршилац	Рок реализације	Индикатори исхода (мерљиви циљеви у погледу контроле реализације)
Унапређење кадрова (квалитет НИС)	Мотивисање и промоција НИС за ангажовање у националним и међународним удружењима, експертским групама и сл.	Декан, руководилац студијског програма САС-Козметологија	континуирано	Већи број НИС који учествују у раду националних и међународних удружења и експертских група
	Обезбеђивање финансијских средстава за похађање међународних стручних курсева и обука	Декан, руководилац студијског програма САС-Козметологија	континуирано	Већи број НИС са сертификатима о завршеним међународним стручним курсевима и обукама
	Едукација НИС за методологију извођења наставе	НИС на студијском програму САС-Козметологија	континуирано	Повећање броја НИС едукованих за методологију извођења наставе

Показатељи и прилози за Стандард 7

Табела 7.1. Преглед броја наставника по звањима и статус наставника у високошколској установи (радни однос са пуним и непуним радним временом, ангажовање по уговору)

А. Наставници у радном односу са пуним или непуним радним временом

Р. б.	Матични број	Име, средње слово, презиме	Звање	Датум избора	% Запослења	Ужа научна, уметничка односно стручна област за коју је биран
1.	0201971787835	Снежана Д. Савић	Редовни професор	10.04.2017.	100	Фармацеутска технологија
2.	2107968728217	Силвана Д. Петровић	Редовни професор	19.01.2010.	100	Фармакогнозија
3.	1907962855023	Драгана Д. Васиљевић	Ванредни професор	09.07.2015.	100	Фармацеутска технологија
4.	1807974715362	Данина Р. Крајишник	Ванредни професор	14.11.2017.	100	Фармацеутска технологија
5.	3010973736910	Љиљана М. Ђекић	Ванредни професор	14.11.2017.	100	Фармацеутска технологија
6.	1808979815019	Милица Ж. Лукић	Доцент	29.03.2016.	100	Козметологија
7.	0108982715070	Ивана Н. Пантелић	Доцент	29.03.2016	100	Фармацеутска технологија
Напомена: Подкомисија ће, случајним избором, проверити уговоре о ангажовању						

Табела 7.2. Преглед броја сарадника и статус сарадника у високошколској установи (радни однос са пуним и непуним радним временом, ангажовање по уговору)

А. Сарадници у радном односу са пуним или непуним радним временом

Р. б.	Матични број	Име, средње слово, презиме	Звање	Датум избора	% Запослења	Ужа научна, уметничка односно стручна област за коју је биран
1.	2202986725023	Тања М. Илић	Асистент	20.9.2019.	100	Фармацеутска технологија
2.	0508991715340	Инес Н. Николић	Асистент	20.9.2019.	100	Фармацеутска технологија
Напомена: Рецензентска комисија ће, случајним избором, проверити уговоре о ангажовању						

Прилог 7.1. Правилник о избору наставника и сарадника (http://www.pharmacy.bg.ac.rs/o-fakultetu/46/dokumenti/)

Прилог 7.2. Однос укупног броја студената (број студената одобрен акредитацијом помножен са бројем година трајања студијског програма) и броја запослених наставника на нивоу установе

Стандард 8: Квалитет студената

8.1. Услови уписа на САС Козметологија јасно и детаљно су дефинисани у обједињеном конкурсу за све студијске програме САС, који расписује Универзитет у Београду – Фармацеутски факултет. Благовремено су доступни јавности и могу се наћи на интернет страници Факултета. Све релевантне информације и подаци везани за конкурс и рокови пријаве и уписа, налазе се на интернет страници Факултета и редовно се ажурирају. Такође, на интернет страници Факултета налази се *Брошура о програмима специјалистичких академских студија* (http://www.pharmacy.bg.ac.rs/files/Fakultet%20razna%20dokumenta/Brosura%20SAS%20za%20sajt.pdf), у којој се сви заинтересовани могу информисати о студијским програмима САС. Поред овога, програм САС Козметологија доступан је у оквиру различитих тематских целина на интернет страници. У оквиру *Дана отворених врата*, који Факултет организује једном годишње за све заинтересоване будуће студенте специјалистичких и докторских студија, могуће је информисати се од наставника и сарадника о свим видовима последипломске наставе које организује Факултет. На овој манифестацији заинтересовани кандидати добијају и штампане Брошуре о програмима САС.

8.2. За САС Козметологија је већ традиционално годинама заинтересован сличан број студената који је нешто већи од броја студената за који је студијски програм био акредитован, и сваке године се уписује максималан број студената, што се може видети из Табеле 8.1, која приказује преглед броја студената на студијском програму по годинама уписаних на прву годину студија.

У складу са *Правилником о специјалистичким академским студијама* којим се, између осталог уређују услови, начин и поступак уписа, између осталог и на САС Козметологија, при избору кандидата за упис предност има кандидат који има већу просечну оцену на претходно завршеним студијама, већу просечну оцену из предмета који су од значаја за ове студије, краће време студирања на претходно завршеним студијама, као и кандидат који ради на одговарајућим пословима, за које је од значаја да буде специјалиста фармације-козметологија.

Процедура уписа студената на све нивое студија детаљно је описана у *Правилнику о упису студената на студијске програме Универзитета у Београду,* коју Факултет у потпуности поштује, а који се налази на интернет страници Универзитета у Београду.

8.3. Једнакост и равноправност студената по свим основама су загарантовани и негују се од настанка Факултета, што је дефинисано и Статутом Факултета, који је доступан на интернет страници Факултета. Такође, загарантована је и могућност студирања студената са посебним потребама.

8.4. Факултет развија и унапред упознаје студенте са важношћу праћења наставе. Како су студенти на САС Козметологија у највећем броју случајева стално запослени у различитим институцијама, да би у што већој мери могли да присуствују и активно учествују у теоријској настави, она се дужи низ година организује викендима, према благовремено објављеном распореду. Практична настава, на свим предметима који је имају, се организује по принципу блок-наставе.

Пре почетка реализације наставе у новој школској години организује се састанак са свим заинтересованим кандидатима за упис на САС Козметологија, где руководилац САС, као и наставници, дају кандидатима све потребне информације о организацији и начину извођења наставе у предстојећој школској години.

8.5. Током студија, студенти се оцењују на основу унапред објављених критеријума, правила и процедура. Оцењивање за сваки предмет у складу је са постојећом збирном листом поена по предметима које студент стиче кроз рад у настави и полагањем предиспитних обавеза као и на испиту која је дефинисана програмом САС Козметологија. На тај начин обезбеђује се коректно и професионално понашање наставника током оцењивања студената.

8.6. Систематично се испитује, процењује и унапређује начин и критеријуми оцењивања студената на САС, што је један од задатака КПУКПН.

8.7. Све одлуке везане за критеријуме и методе оцењивања који се примењују на предметима САС Козметологија усвајају се од стране КПУКПН, као и Наставно-научног већа Факултета, како би се осигурала усклађеност са циљевима, садржајем и обимом акредитованих студија.

8.8. Током оцењивања наставници и сарадници на САС Козметологија поступају професионално, објективно, у складу са етичким нормама и имају коректан однос према студентима.

8.9. Факултет води трајну евиденцију о положеним испитима, која се налази у Записнику о полагању испита и индексу студента и као електронски запис којем студенти могу приступити преко студентског сервиса. Наставници на САС Козметологија, који учествују у организовању и извођењу наставе се периодично састају и дискутују о оствареним резултатима полагања испита студената текуће школске године. На САС Козметологија се често уочава висока пролазност студената по предметима, што може бити последица чињенице да студенти, који су у највећем броју стално запослени, сами одређују термине испита у складу са својим обавезама, односно приступају полагању испита када њима то највише одговара, а у оквиру постојећих испитних рокова.

8.10. Наставници на САС Козметологија, који учествују у организовању и извођењу наставе прате и проверавају пролазност студената по предметима и предузимају корективне мере у случају сувише ниске пролазности или других неправилности у оцењивању.

8.11. Улога студента САС у процесу обезбеђења квалитета на Факултету остварује се кроз активно учешће у раду КПУКПН. Учешће студената у оцени услова и организације сваког студијског програма САС обезбеђено је кроз студентске анкете, којима се процењују услови студирања и рад стручних служби Факултета. Анкете су електронски доступне и анонимне, а попуњавају их како активни студенти САС, тако и свршени студенти (специјалисти).

SWOT анализа Стандарда 8

Квантификација процене предности, слабости, могућности и опасности дефинисана је на следећи начин:

+++ - високо значајно

++ - средње значајно

+ - мало значајно

0 - без значајности

S	**Предности**	**O**	**Могућности**
Јасно дефинисане и јавности доступне процедуре које се односе на упис студената на САС Козметологија +++ Све релевантне информације о студијском програму САС Козметологија, као и информације о предметима доступне су на интернет страници Факултета +++ Једнакост и равноправност студената по свим основама су загарантовани +++ Активно учешће студената САС у раду КПУКПН +++ Учешће студената у оцени услова и организације		Веће укључивање студената САС у Комисије Факултета ++ Факултет подстиче све студенте, укључујући и студенте САС на међународну мобилност ++	

на САС Козметологија путем анонимних *on line* анкета +++			
W	**Слабости**	**T**	**Опасности**
Неки простори на Факултету нису прилагођени студентима са посебним потребама +		Отварање сличних студијских програма на другим државним и приватним универзитетима може довести до смањења броја пријављених кандидата на САС Козметологија +++ Непрепознавање значаја и доприноса у раду фирми/установа, од стране послодаваца, које могу да пруже свршени студенти САС Козметологија ++ У Правилнику о листи стручних, академских и научних назива препознаје се само специјалиста фармације без посебног истицања звања специјалисте козметологије +++	

Предлог мера и активности за унапређење квалитета Стандарда 8

Задатак	**Активности**	**Извршилац**	**Рок реализације**	**Индикатори исхода (мерљиви циљеви у погледу контроле реализације)**
Позиционирање студијског програма САС Козметологија Фармацеуског факултета Универзитета у Београду у односу на исте или сличне САС на другим државним или приватним Универзитетима	Иницирање да се рангирају универзитети у Републици Србији	Руководство	2021	Дописи Министарству Дописи Универзитету Израђена званична ранг листа универзитета

Показатељи и прилози за Стандард 8

Табела 8.1. Преглед броја студената по степенима, студијским програмима и годинама студија на текућој школској години

Табела 8.1. Преглед броја студената на САС Козметологија на текућој школској години

Р. б.	Назив студијског програма и поље	Акредитован број студената за упис у прву годину	Стварно уписани у текућу школску годину (2018/19)		
			I год	II год	збир
САС – Специјалистичке академске студије					
1.	Козметологија	12	41	н.п.*	41

*н.п. – није примењиво

Табела 8.2. Стопа успешности студената

Табела 8.2. Стопа успешности студената

Р. б.	Назив студијског програма и поље	*Број успешних студената	**Број уписаних у I годину студија у генерацији успешних студената	***% успешних студената
САС – Специјалистичке академске студије				
1.	Козметологија	6	16	37,50

* Студенти који су дипломирали у претходној школској години (до 30.09) а завршили студије у предвиђеном року (успешни студенти)
** Студенти уписани у I годину у генерацији успешних студента (из претходне колоне)
*** Однос броја успешних студената и броја уписаних у I годину у генерацији успешних студената у %

Табела 8.3. Број студената који су уписали текућу школску годину у односу на остварене ЕСПБ бодове (60), (37-60) (мање од 37) за све студијске програме по годинама студија – *Није примењиво за једногодишње САС*

Прилог 8.1. Правилник о процедури пријема студената (Правилник о специјалистичким академским студијама) доступан на интернет страници Универзитета у Београду, www.pharmacy.ac.bg.rs http://www.pharmacy.bg.ac.rs/files/Pravilnici%20/SAS%20Pravilnik.pdf

Прилог 8.2. Правилник о оцењивању

Прилог 8.3. Процедуре и корективне мере у случају неиспуњавања и одступања од усвојених процедура оцењивања

Стандард 9: Квалитет уџбеника, литературе, библиотечких и информатичких ресурса

9.1. Факултет обезбеђује студентима, укључујући и оне на САС Козметологија, уџбенике и другу литературу неопходну за савладавање градива предвиђеног планом и програмом студијског програма. Списак препоручених уџбеника и литературе за сваки предмет на САС Козметологија налази се у Картонима предмета, који су доступни на интернет страници Факултета (http://www.pharmacy.bg.ac.rs/files/Programi/Specijalisti%C4%8Dke%20studije/Specijalisti%C4%8Dke%20akademske%20studije/SAS-Kozmetologija.pdf).

Посебан значај за САС Козметологија има постојање Конзорцијума библиотека Србије за обједињену набавку (КоБСОН). Путем КоБСОН-а су студентима САС доступне научне и стручне публикације у међународним и домаћим часописима, којима могу да приступе у факултетским салама и учионицама са компјутерима.

9.2. Настава из највећег броја предмета на САС Козметологија покривена је одговарајућим уџбеницима, помоћним уџбеницима, стручном литературом (књиге, часописи) и сл. Наставници који учествују у извођењу наставе на САС Козметологија су у периоду од три године (од 2017. године до 2019. године) објавили 1 уџбеник (поновљено и измењено издање) и 1 помоћни уџбеник. Списак уџбеника чији су аутори сви наставници запослени на Факултету, а међу њима и поменути уџбеници наставника САС Козметологија доступан је на интернет страници Факултета, Прилог 9.2.

9.3. Факултет је донео Правилник о издавачкој делатности (Прилог 9.1.), који је усклађен са Правилником о наставној литератури Универзитета у Београду. Овим правилником дефинисани су задаци, услови рада и организација издавачке делатности Факултета, која се односи на издавање, дистрибуцију и продају наставних и других публикација, као и на доношење одлука у вези са издавањем публикација. Издавачка делатност Факултета обухвата издавање основних и помоћних уџбеника, скрипти, монографских, серијских и осталих публикација. У складу са овим правилником систематично се прати и оцењује квалитет уџбеника и других учила са аспекта квалитета садржаја (савременост, тачност), структуре (примери, питања, резиме), стила и обима (усклађеност са бројем ЕСПБ бодова); уџбеници и друга учила која не задовољавају стандард бивају побољшани или повучени из наставе и замењени квалитетнијим. Комисија за издавачку делатност има политику издаваштва и спроводи је у складу са Правилником. Аутори се придржавају плана штампе у складу са планом и закљученим уговорима.

9.4. Факултет обезбеђује свим студентима библиотеку опремљену потребним бројем библиотечких јединица као и опремом за рад (читаоница, сале са компјутерима и др.). Библиотека Факултета располаже са великим бројем библиотечких јединица, од којих је 25 доступно студентима САС Козметологија, што је приказано у Табели 9.1**.** (Збирни преглед броја библиотечких јединица за програм САС Козметологија у Централној библиотеци Факултета). Из године у годину се смањује укупан библиотечки фонд, пошто је велики део старих књига расходован, а значајан број нових књига се набавља у електронском формату.

Број доступних савремених књига и литературе у електронском формату на САС Козметологија у великој мери превазилази број књига у папирном облику. Када се броју библиотечких јединица из Централне библиотеке Факултета прикључе и електронска издања, број доступних библиотечких јединица је већи од 30.

9.5. Наставници на САС Козметологија континуирано раде на праћењу, оцењивању и унапређењу квалитета постојеће литературе. Унапређење постојеће литературе на нивоу Централне библиотеке факултета везано је за набавку књига, које су део библиотечких јединица у папирном облику и најчешће се односи на набавку савремених, актуелних издања стручних књига које покривају област Козметологије.

9.6. Факултет обезбеђује студентима неопходне информатичке ресурсе за савладавање градива: потребан број рачунара одговарајућег квалитета и опремљености, другу информатичку опрему, приступ Интернету и осталу комуникациону опрему (Табела 9.2. Попис информатичких ресурса). Факултет има савремени компјутерски центар за студенте са савременим рачунарима са брзим интернет приступом академској мрежи. Студентима на САС Козметологија је у свим салама/учионицама/вежбаоницама, у којима се изводи настава, доступан већи број савремених рачунара, са приступом интернету.

9.7. Библиотека је ушла у COBISS.SR, што значи да је приступила платформи COBISS.SR. и као чланица учествује у систему узајамне каталогизације и базе података COBISS, уз сталну комуникацију са инструкторима из Народне библиотеке Србије. Запослени у Служби за библиотечке и музејске послове, којој припада библиотека, су положили стручни испит из библиотекарства и савладали курсеве за које су добили одговарајуће лиценце и ниво њихове стручне спреме у складу је са стандардима за пружање ове услуге.

9.8. Компетентност и мотивисаност особља за подршку у библиотеци, читаоници и рачунарском центру се континуирано прати, оцењује и унапређује.

9.9. Студенти на САС Козметологија се током уводних предавања упознају са начином рада библиотеке и рачунског центра. Додатно, са циљем обезбеђења њихових будућих компетенција у области козметологије студенти се упознају са начином претраживања КоБСОН базе података, као и коришћењем интернета са циљем прикупљања релевантних информација кроз интерактивна предавања и истраживачки рад.

9.10. Просторије намењене за смештај библиотечког фонда, архивског и осталог електронског материјала, а нарочито студентске читаонице, смештене су у одговарајућем делу зграде како би студентима, наставном и ненаставном особљу и осталим корисницима пружили адекватне услове за рад. Време коришћења библиотеке и приступ њеном комплетном фонду је 12 часова дневно.

Факултет располаже великим бројем информатичких ресурса међу њима су и интернет сале које користе и студенти САС Козметологија - интернет сала са 16 рачунара и 18 прикључка на мрежу, као и део информатичке опреме доступне на Катедри на којој се изводи настава на САС Козметологија: 10 рачунара, 3 пројектора, 5 штампача, 1 скенер и 2 Wi-Fi access point уређаја.

SWOT анализа Стандарда 9

Квантификација процене предности, слабости, могућности и опасности испитиваних елемената анализе је вршена као:

+++ - високо значајно

++ - средње значајно

+ - мало значајно

0 - без значајности

S	**Предности**	**O**	**Могућности**
Спровођење издавачке делатности Факултета у складу је са законским прописима коју регулишу ову област +++ Факултет има Правилник о издавачкој делатности, усклађен са Правилником о наставној литератури Универзитета у Београду +++ На интернет страници Факултета постоји одељак		Формирање електронске базе специјалистичких (завршних) радова одбрањених на САС Козметологија ++	

Издавачка делатност са свим потребним упутствима за ауторе и формуларима +++ Структура и обим библиотечког фонда омогућава студентима савладавање градива и несметано одвијање наставног процеса ++ Информатички ресурси су одговарајућег квалитета што омогућава студентима савладавање градива и, одвијање наставног процеса +++ Број запослених у библиотеци, рачунарском центру и пратећим службама одговара потребама +	
W Слабости	**T Опасности**
Не постоји база података о потенцијалним рецензентима и лекторима ++ Није израђен СОП за издавачку делатност +++ Не постоје библиотечко-информациони систем и електронски каталог издања који би омогућили међубиблиотечку сарадњу и корисницима олакшали претрагу библиотечких јединица +++ Врста и ниво стручне спреме запослених у библиотеци недовољно усклађен са националним и европским стандардима +	Уџбеници и други наставни материјали су интелектуална својина аутора и треба спречити њихово недозвољено копирање и умножавање и ван Факултета +++ Проблем заштите ауторских права код електронских издања ++

Предлог мера и активности за унапређење квалитета Стандарда 9

Задатак	**Активности**	**Извршилац**	**Рок реализације**	**Индикатори исхода (мерљиви циљеви у погледу контроле реализације)**
Формирање листе поузданих интернет страница које могу бити релевантан извор стручних података из области козметологије	Претрага постојећих интернет страница које су посвећене области козметологије и њихова евалуација	Наставници на САС Козметологија	октобар 2020	Листа доступна студентима на САС Козметологија

Показатељи и прилози за Стандард 9

Табела 9.1. Збирни преглед броја библиотечких јединица у Централној библиотеци Факултета за САС Козметологија

Библиотечке јединице	**Број**
Књиге на српском језику	7
Књиге на страним језицима	10
Књиге на језицима националних мањина	/
Укупно	**17**
Монографије на српском језику	1
Монографије на страним језицима	/
Монографије на језицима националних мањина	/
Укупно	**1**
Часописи на српском језику	1
Часописи на страним језицима	1
Часописи на језицима националних мањина	/
	2
Уџбеници на српском језику	5
Уџбеници на страним језицима	/
Уџбеници на језицима националних мањина	/
Укупно	**5**
Укупно библиотечких јединица	**25**

Табела 9.2. Попис информатичких ресурса Катедре за фармацеутску технологију и Факултета који су доступни студентима на студијском програму

Попис информатичких ресурса		**Број**
Информатичке сале (Факултет)	• интернет сала	16 рачунара и 18 прикључка на мрежу
Информатичка опрема доступна на Катедри на којој се изводи настава на САС Козметологија	• рачунари	10
	• пројектор	3
	• штампач	5
	• скенер	1
	• Wi-Fi access point уређај	2

Прилог 9.1. Правилник о издавачкој делатности, доступан на интернет страници Факултета www.pharmacy.bg.ac.rs

Прилог 9.2. Списак уџбеника и монографија чији су аутори наставници запослени на Факултету, доступан на интернет страници Факултета (www.pharmacy.bg.ac.rs - http://www.pharmacy.bg.ac.rs/o-fakultetu/228/izdava%C4%8Dka-delatnost/)

Прилог 9.3. Однос броја уџбеника и монографија (заједно) чији су аутори наставници запослени на установи са бројем наставника на установи

Стандард 10: Квалитет управљања студијским програмом и квалитет ненаставне подршке

10.1. Орган управљања и орган пословођења, њихове надлежности и одговорности у организацији и управљању Фармацеутским факултетом као високошколском установом у којој се реализује САС Козметологија су утврђени Статутом Факултета (јавно доступан на http://www.pharmacy.bg.ac.rs/files/Dokumenti/Statut%20Farmaceutski%20fakultet.pdf) у складу са законом, а илустровани у Прилогу 10.1 кроз шематски приказ организационе структуре.

Орган управљања Факултетом је Савет Факултета, а орган пословођења је декан који руководи радом Факултета и заступа га пред трећим лицима. Декан Факултета је наставник Факултета у звању редовног професора и за свој рад одговара Савету Факултета. Декану Факултета у раду помажу продекани изабрани из реда наставника, а обављају послове из домена: наставе, последипломске наставе и континуиране едукације, науке и међународне сарадње и финансија. На овом нивоу управљања, за студијски програм САС Козметологија првенствено је задужен продекан за последипломску наставу и континуирану едукацију, а донекле и продекан за финансије (организација логистичке подршке наставној и стручној делатности). Поједина овлашћења и послове из свог делокруга продекани могу пренети на лица са посебним овлашћењима и одговорностима и друга лица запослена у Одсеку за наставу и студентска питања, односно Одсеку за материјалне и финансијске послове.

Руководилац студијског програма САС Козметологија је наставник са Катедре за фармацеутску технологију и козметологију.

10.2. Структура и организационе јединице Факултета, делокруг рада организационих јединица, њихова координација и контрола су утврђени Статутом Факултета и актом о систематизацији, односно Правилником о организацији и систематизацији послова на Факултету (http://www.pharmacy.bg.ac.rs/files/Dokumenti/Pravilnici/Pravillnik%20o%20sistematizaciji%20preciscen%20tekst%20avg%202019.pdf), у складу са законом.

Правилник о организацији и систематизацији послова на Факултету садржи одредбе којима се ближе уређује организација Факултета, руковођење организационим деловима, овлашћења и одговорности руководилаца унутрашњих јединица и друга питања од значаја за организацију студијског програма САС Козметологија, а који се у периоду од 2016. године до 2018. године неколико пута мењао. Потребу за изменама овог акта иницирале су, са једне стране, потреба Факултета да се усклађује са важећим стандардима и врши измене у организационој структури, а са друге стране измене у законодавству везане за високо образовање, рад јавног сектора и систем јавних служби у оквиру којег се налазе и институције високог образовања.

Сходно редовним изменама и допунама Правилника о организацији и систематизацији послова на Факултету, основну организациону структуру Факултета од значаја за извођење студијског програма САС Козметологија чине следеће организационе целине:

1. Радна јединица „Катедра за фармацеутску технологију и козметологију" (у даљем тексту Катедра) у оквиру које се обавља образовно-научни, теоријски и практични рад из наставних предмета за које је катедра основана, као и административни и технички послови у циљу реализације студијског

програма. 2018. године Катедра је обележила 50 година од почетка организовања специјалистичких студија из Козметологије. Из редова наставника Катедре бира се руководилац студијског програма.

2. Радна јединица „Центар за козметологију и дермофармацију“ (у даљем тексту Центар), основана 2016. године, у оквиру које се обављају послови везани за реализацију научноистраживачких пројеката у оквиру међународне сарадње, пројеката стручне и научне сарадње са другим правним лицима, организација семинара, курсева и радионица у циљу оспособљавања кадрова путем перманентног образовања и иновације знања. Из редова наставника Катедре бира се руководилац Центра.

3. Радна јединица „Заједничке службе“ у оквиру које се налазе одсеци и службе у којима се обављају стручни, административни и технички послови који су од заједничког интереса за несметани рад студијског програма, а којом координира и руководи секретар Факултета. У оквиру ове радне јединице налазе се одсеци за: правне и опште послове; наставу и студентска питања; материјалне и финансијске послове; комерцијалне послове; одржавање објекта и службе за: библиотечке и музејске послове; информационе технологије; обезбеђење Факултета.

10.3. Факултет систематски прати и оцењује организацију и управљање студијским програмом, првенствено кроз настојање да се уочене слабости превазиђу кроз измену општих правних аката, израду одговарајућих процедура и упутстава. Организација и управљање Факултетом унапређени су путем израде стандардних оперативних процедура пословних процеса на Факултету, применом пословно-информационих система FIMES и FIS, и увођењем софтвера за управљање документима у пословним процесима под називом: „Document Management System“ (DMS).

Основна радна тела задужена за континуирано праћење и оцењивање организације и управљања студијским програмом су Комисија за праћење и унапређење последипломских студија, Комисија за обезбеђење квалитета и Комисија за последипломску наставу - специјалистичке студије, које су састављене из редова наставника, сарадника и студената Факултета. Њихов рад уређен је одговарајућим правилницима, попут Правилника о раду комисије за обезбеђење квалитета (јавно доступан на http://www.pharmacy.bg.ac.rs/files/Pravilnik-o-radu-komisije-za-obezbedjenje-kvaliteta-i-postupku-samovrednovanja.pdf). Комисије редовно реферишу своја запажања и предлоге на седницама Наставно-научног већа Факултета.

10.4. Факултет систематски прати и оцењује рад управљачког, наставног и ненаставног особља укљученог у реализацију студијског програма, између осталог и кроз спровођење и анализу резултата анкета (Прилог 10.2). На основу добијених резултата, предузимају се мере за унапређење квалитета рада кроз различите видове усавршавања – похађања предавања, семинара и курсева, учешћа у јавним расправама, радним групама и подстицању сарадње са различитим институцијама које су од интереса за рад Факултета.

Руководилац студијског програма систематски прати и оцењује рад наставног и ненаставног особља и предузима мере за унапређење квалитета њиховог рада. Унапређење квалитета рада особља се огледа кроз едукације које запослени похађају у циљу повећавања компетенција које континуиране измене у законодавству, стандардима и захтевима за обављање послова и задатака на радним местима захтевају. Такође, управљачко особље и запослени велику пажњу посвећују укључивању студената свих нивоа студија у наведене активности, из чега произилази да су веома мотивисани у раду са студентима.

Значајно унапређење пословања представља увођење система менаџмента квалитетом према стандарду SRPS ISO 9001:2008, а усвојеним стандардним оперативним процедурама QMS-а установљене су нове активности које су утврдиле обавезу документовања различитих процеса. У циљу континуираног одржања нивоа квалитета великог броја процеса документованих процедурама QMS-а, организована је обука за запослене који су обучени за интерне провериваче.

10.5. Услови и поступак заснивања радног односа ненаставног особља утврђени су Законом и правилником који се налази на интернет страници Факултета. Ненаставно особље ангажовано у

реализацији студијског програма САС Козметологија доминантно је распоређено у Радној јединици „Катедра за фармацеутску технологију и козметологију“, али и Радној јединици „Заједничке службе“ (у оквиру стручних одсека и служби) и обавља стручне, административне, техничке и помоћне послове који су у функцији несметаног извођења студијског програма.

Број ненаставног особља запосленог на Факултету се почев од 2013. године константно смањује, имајући у виду да је те године Влада Републике Србије донела уредбу којом се у јавном сектору и систему јавних служби у оквиру којег је Факултет уводи поступак за прибављање сагласности за ново запошљавање за одређене категорије запослених, а коју даје комисија Владе Републике Србије. Ова уредба и законска решења која су касније ступила на снагу су ограничила могућност запошљавања.

Категорија запослених на чије се запошљавање ова уредба односи је управо категорија којој припада ненаставно особље, тако да се услед смањења броја због природног одлива и немогућности запошљавања на појединим непопуњеним радним местима, Факултет суочава са трајном упражњености на истим.

Такође, треба напоменути и чињеницу да у систему којем припада Факултет, напредовање ненаставног особља никада није постојало, уколико се под напредовањем подразумева систем кретања кроз платне групе и разреде. Једини вид напредовања је омогућен кроз прелазак са једног радног места на друго, у случају када запослени испуњава услове у погледу захтеване стручне спреме за радно место које је више вредновано. У претходном периоду неколико запослених на Факултету је услед увођења нових радних места у правилник и стицања адекватне дипломе, распоређено на радна места која су више вреднована од оних на којима су се до тада налазили.

10.6. Рад и деловање управљачког и ненаставног особља су доступни оцени наставника, ненаставног особља, студената и заинтересованих субјеката, првенствено кроз одговарајуће анкете, попут оних које попуњавају и активни и свршени студенти САС (Прилог 10.2). Анкете упућује и обрађује КПУКПН, а о исходу анкете председник Комисије извештава Наставно-научно веће Факултета.

У Прилогу 10.2. наведени су резултати анкете студената САС, са анализом квалитета рада органа управљања и релевантних стручних служби.

Додатно, у претходном периоду руководство Факултета је спроводило већи број анкета у коју се убраја и анкета задовољства запослених и анкета компетенције ненаставног особља запосленог у радној јединици „Заједничке службе“, а ове анкете су показале задовољство радом управљачког и ненаставног особља које је било испитивано. На Факултету је усвојена и стандардна оперативна процедура која омогућава свим запосленим да закажу разговор са руководством и упуте своје похвале и примедбе на рад руководства и запослених. Такође, у већем броју служби/одсека (нпр. скриптарници Факултета и Одсеку за наставу и студентска питања) постоје књиге утисака у коју студенти и запослени на Факултету могу забележити своја запажања.

10.7. Факултет обезбеђује број и квалитет ненаставног особља у складу са стандардима за акредитацију и настоји да, и поред великих проблема у вези са запошљавањем истог, обавља делатност у континуитету.

Мере Владе Републике Србије којима се ограничило ново запошљавање у јавном сектору су се одразиле и на број запослених из дела ненаставног особља на Факултету. Након успостављања ових мера, почев од 2014. године, а у складу са установљеним поступком, Факултет се обраћао/обраћа министарству достављањем тражених образаца и образложења у циљу добијања одобрења за попуну радних места. У овом периоду, на Факултету је дошло до знатног смањења броја запослених из реда ненаставног особља, а тај број је смањен углавном услед природног одлива, што је резултирало чињеницом да су нека радна места од виталног интереса за рад Факултета остала упражњена. У складу са овим, због стицања услова за одлазак у пензију једног броја техничког и помоћног особља на катедрама и одласка са Факултета, извршена је прерасподела преосталих кадрова из категорије техничког и помоћног особља између катедри, а без новог запошљавања. Све ово је довело до веома

отежаног обављања посла у организационим јединицама којима припадају та радна места, из чега произилази чињеница да један запослени обавља послове за више колега.

10.8. Факултет обезбеђује управљачком и ненаставном особљу перманентно образовање и усавршавање на професионалном плану. Усавршавање на професионалном плану подразумева похађање курсева, семинара и предавања које као резултат дају повећање компетенција, а које континуиране измене у законодавству, стандарди и захтеви за обављање послова и задатака на радним местима захтевају. Ненаставно особље је у претходном периоду похађало обуке везане за примену нових законских решења у пракси, успостављање система DMS на Факултету, курс енглеског језика креиран за административне службенике на Универзитету у Београду и др. С тим у вези усвојена је и стандардна оперативна процедура „Оспособљавање и развој компетенција запослених", а резултат њене примене представља развијање компетенција запослених која се евидентира кроз документоване извештаје.

SWOT анализа Стандарда 10

Квантификација процене предности, слабости, могућности и опасности дефинисана је на следећи начин:

+++ - високо значајно
++ - средње значајно
+ - мало значајно
0 - без значајности

S	**Предности**	**O**	**Могућности**
Успостављене су јасне стандардне оперативне процедуре, подржане применом пословно-информационих система, које дефинишу рад управљачког, наставног и ненаставног особља +++		Већа сарадња са свршеним студентима ће помоћи у бољем сагледавању потреба у унапређењу квалитета управљања студијским програмом ++	
W	**Слабости**	**T**	**Опасности**
Недовољно развијена свест код одређеног броја студената САС о значају попуњавања анкета ++		Отежано запошљавање ненаставног особља на Факултету, у складу са важећом уредбом Владе Републике Србије ++	

Предлог мера и активности за унапређење квалитета Стандарда 10:

Задатак	Активности	Извршиоци	Рок реализације	Индикатори исхода
Прибављање сагласности за ново запошљавање за одређене категорије запослених, а коју даје комисија Владе Републике Србије.	Анализа броја ненаставног особља у различитим радним јединицама и њиховог оптерећења Припрема	Продекан за последипломску наставу и континуирану едукацију Руководиоци САС Руководиоци свих одсека/служби на	Континуирана активност	Промена броја запосленог ненаставног особља.

	образложених дописа који ће бити упућени комисији Владе Р. Србије	Фармацеутском факултету.		

Показатељи и прилози за Стандард 10

Табела 10.1. Број ненаставних радника запослених са пуним радним временом у високошколској установи у оквиру одговарајућих организационих јединица, а који су директно укључени у реализацију студијског програма САС Козметологија

Р. б.	Назив организационе јединице*	Радно место	Матични број	Име, средње слово, презиме	Квалификација
1.	Катедра за фармацеутску технологију и козметологију	Фармацеутски техничар	2906977175034	Биљана Т. Глоговац	Фармацеутски техничар
2.	Катедра за фармацеутску технологију и козметологију	Фармацеутски техничар	0703976715129	Данијела М. Карадиновић	Фармацеутски техничар
3.	Катедра за фармацеутску технологију и козметологију	Фармацеутски техничар	2312969777052	Катарина С. Митровић	Фармацеутски техничар
4.	Катедра за фармацеутску технологију и козметологију	Спремачица	1903972715186	Зорица М. Петровић	Спремачица
5.	Катедра за фармацеутску технологију и козметологију	Спремачица	1904959715165	Зорица П. Божић	Спремачица

*Осим наведеног ненаставног особља које је директно у контакту са полазницима САС Козметологија кроз подршку реализацији наставе и административних послова, кандидатима уписаним на САС Козметологија на располагању су и запослени у следећим организационим јединицама: Одсек за наставу и студентска питања, Одсек за материјалне и финансијске послове, Одсек за правне и опште послове, Служба за библиотечке и музејске послове, Служба за информационе технологије.

Прилог 10.1 Шематска организациона структура високошколске установе, релевантна за реализацију студијског програма САС Козметологија.

Прилог 10.2 Анализа резултата анкете студената САС о процени квалитета рада органа управљања и рада стручних служби

Стандард 11: Квалитет простора и опреме

11.1. Комплекс Факултета обухвата зграду Факултета која се састоји из више грађевинских целина повезаних комуникационим просторима и земљиштем површине око 6,9 хектара. Наставна, научноистраживачка, здравствена и стручна делатност, стручни, административни и технички послови се обављају у згради Факултета у оквиру: 4 (четири) амфитеатра, 19 (деветнаест) катедри у чијем саставу се налазе припадајуће лабораторије и 9 (девет) библиотека, 48 (четрдесет осам) кабинета наставника, лабораторија у оквиру Радне јединице „Лабораторије“, Учионице, Свечане сале, Виваријума, Рачунарске сале, Рачунарске учионице, Симулирајуће апотеке и просторија за рад запослених у стручним службама које обављају стручне, административне и техничке послове. Ипак, студенти уписани на студијски програм САС Козметологија доминантно су упућени на коришћење просторија наведених у Табели 11.1.

Студентима студијског програма САС Козметологија је омогућено да користе и Интернет салу, Централну библиотеку у чијем саставу се налази и читаоница, услуге Скриптарнице, услуге фотокопирнице, централну гардеробу, гардеробне ормане и ресторан студентске исхране. Студентски парламент и студентске организације користе посебну просторију за свој рад.

Наставнички кабинети и канцеларије у којима стручне службе обављају послове су опремљени савременом рачунарском опремом која подразумева осим рачунара и штампаче, скенере и фотокопир апарате у зависности од реалних потреба стручне службе. У холу Факултета је постављен Инфо киоск у циљу информисања посетилаца Факултета о локацији запослених на Факултету, а у портирници је инсталиран нов систем видео-надзора.

11.2. Факултет поседује адекватну и савремену техничку, лабораторијску и другу специфичну опрему која обезбеђује квалитетно извођење наставе на студијском програму САС Козметологија.

Иако Факултет поседује амфитеатре опремљене савременом техником (пројектори, озвучење, паметне табле), број кандидата који се годишње уписује на САС Козметологија је такав да се наставне активности спроводе углавном у мањим салама, попут библиотеке Катедре или рачунарске учионице/компјутерске лабораторије, које су опремљене рачунарском опремом уз могућност употребе интернета. Рачунарски центар је опремљен серверима и другом компјутерском опремом, а скоро су набављена и два домен контролер сервера.

Простори у којима се изводи практична настава су опремљени лабораторијском, аналитичком, мерном и другом специфичном опремом, која је делимично описана и у Каталогу опреме Факултета (јавно доступан на http://www.pharmacy.bg.ac.rs/files/Razno/Katalog%20opreme.pdf). Наведена опрема је у складу са савременим потребама за обављање стручног и научно-истраживачког рада.

11.3. Факултет континуирано прати и сходно својим могућностима усклађује своје просторне капацитете са потребама наставног процеса и бројем студената. Поред редовног одржавања зграде Факултета, повремено се изводе радови на електро постројењима и инсталацијама, водоводу, канализацији и вентилационим системима; поправка и преправка канцеларијског и лабораторијског намештаја и израда новог намештаја у радним просторијама; вршене су набавке и уградња одговарајућих клима уређаја; извршене су адаптације неколико кабинета, канцеларија и лабораторија; извођени су столарски, лимарски, браварски, керамичарски и подополагачки радови.

Факултет континуирано прати и усклађује опрему са потребама наставног процеса. Редовно се спроводи и евидентира сервисирање опреме, према већ утврђеној стандардној оперативној процедури, као и набавка рачунарске, канцеларијске и лабораторијске опреме, аналитичких и мерних инструмената и опреме за друге потребе наставне, стручне и научноистраживачке делатности.

У периоду од 2015. до 2019. године, Катедра је за потребе унапређења квалитета студијског програма САС Козметологија набавила следећу опрему: уређај за израду и мешање получврстих препарата типа Унгуатор, уређај за испитивање ослобађања активних супстанци који се заснива на Францовим дифузионим ћелијама, уређај за испитивање фрикције коже и нову сонду за испитивање pH коже.

Имајући у виду да је Факултет у сталној потрази за адекватним средствима којим би се санирала зграда и кров, и у овом периоду је настављено са аплицирањем за програме расподеле инвестиционих средстава код надлежних институција, али без успеха. Ипак, израђено је неколико пројеката за које ће се у наредном периоду расписати тендери. а односе се на климатизацију амфитеатра, реконструкцију фасаде, крова и санације неколико простора на Факултету.

11.4. Факултет свим запосленим и студентима обезбеђује неометан приступ различитим врстама информација у електронском облику и информационим технологијама, како би се те информације користиле у научно-образовне сврхе.

У циљу бољег информисања запослених, студената и шире јавности о свим активностима на Факултету које се односе на студијски програм САС Козметологија, израђена је нова интернет страница Факултета на српском и енглеском језику. На Интернет страници Факултета се налазе сви релевантни подаци везани за организацију и делатност Факултета, као и Информатор о раду Факултета који се ажурира сваког месеца. Имајући у виду да интернет страница Факултета презентује Факултет, надлежне функције Факултета имају обавезу да сходно додељеним надлежностима достављају информације Редакцији сајта која је једина надлежна за постављање и ажурирање свих информација.

Све информације о студијском програму САС Козметологија могу се наћи на линку http://www.pharmacy.bg.ac.rs/studije/7/specijalisti%C4%8Dke-akademske-studije/ и редовно се ажурирају.

Факултет је прикључен на eduroam сервис (бесплатан сервис за приступ интернету) обезбеђен од стране Академске мреже Србије (AMPEC) који омогућава свим запосленим и студентима приступ интернету преко приступних тачака које су распрострањене широм света, а током 2016. године је значајно проширена покривеност Eduroam WiFi мреже коју чини 28 acess point-а чиме су покривени сви битнији простори у којима бораве запослени и студенти.

Велико унапређење у раду свих запослених и студената представља бесплатан прелазак на Windows 10 са старијих верзија; постављање Windows Deployment Services система на домен контролерима који омогућава брзу инсталацију рачунара. Набављени су и уграђени SSD дискови за лаптоп рачунаре по амфитеатрима. Направљен је прелаз са старог репозиторијума СУПА на e-learning платформу Moodle (https://moodle.ph.bg.ac.rs/) који, између осталог, врши и функцију виртуелне огласне табле, и олакшава праћење информација од стране студената.

Факултет је завршио са имплементацијом Office 365 Education, мигрирао е-маил налоге запослених на овај систем, а у току је израда е-маил налога за студенте.

Такође, Факултет је обезбедио сталан приступ различитим врстама информација у електронском облику преко академске мреже КОБСОН, приступ значајним страним и домаћим стручним и научним часописима, на Факултету, а и од куће.

Опредељеност Факултета у промоцији e-learning-а показује и чињеница да је на Факултету у 2017. години одржан седми Moodle Moot скуп (7th WeB&Serbian Moodle Moot 2017) посвећен коришћењу e-learning платформе Moodle, који је окупио стручњаке из региона, а запослени у Служби за информационе технологије су имали активну улогу у реализацији скупа.

11.5. На Факултету се налази неколико просторија опремљених савременим уређајима које студентима и запосленим омогућавају рад на рачунарима и коришћење услуга као што су фотокопирање, штампање, скенирање, нарезивање CD и DVD материјала и то: Фотокопирницу у којој се обавља услуга фотокопирања и Рачунски центар (у саставу Службе за информационе технологије) у којем је омогућено слање е-маил порука, скенирање, нарезивање CD и DVD материјала за потребе запослених и студената. Студентима САС Козметологија наведени садржаји су доступни и у одређеним лабораторијама и библиотеци Катедре, као и у кабинетима наставника ангажованих на студијском програму.

SWOT анализа Стандарда 11

Квантификација процене предности, слабости, могућности и опасности дефинисана је на следећи начин:

+++ - високо значајно
++ - средње значајно
+ - мало значајно
0 - без значајности

S	Предности	O	Могућности
Студентима и запосленима је на располагању савремена инфраструктура задовољавајућег капацитета, као и техничка, лабораторијска и друга специфична опрема +++		Аплицирање за различите пројекте и програме расподеле инвестиционих средстава којима се могу унапредити услови за реализацију САС Козметологија ++	
W	**Слабости**	**T**	**Опасности**
Поједини студенти (обично студенти старијих генерација) нерадо прихватају коришћење савремене платформе попут e-learning платформе Moodle ++		Отежано запошљавање ненаставног особља на Факултету у складу са важећом уредбом Владе Републике Србије, конкретно особља ИТ струке које је неопходно за одржавање техничке опреме и информационог система +++	

Предлог мера и активности за унапређење квалитета Стандарда 11

Задатак	Активности	Извршиоци	Рок реализације	Индикатори исхода
Прибављање сагласности за нова запошљавања у Служби за информационе технологије, а коју даје комисија Владе Републике Србије.	Анализа броја запослених у радној јединици Служба за информационе технологије и њиховог оптерећења; Припрема образложених дописа који ће бити упућени комисији Владе Р. Србије.	Продекан за последипломску наставу и континуирану едукацију Руководиоци САС Руководиоци свих одсека/служби на Фармацеутском факултету.	Континуирана активност	Промена броја запосленог особља у Служби за информационе технологије.

Показатељи и прилози за Стандард 11

Табела 11.1. Укупна површина (у власништву високошколске установе и изнајмљени простор) са површином објеката (амфитеатри, учионице, лабораторије, организационе јединице, службе) који се користе у реализацији студијског програма САС Козметологија

Редни број	Просторија	Број	Број места	Површина м^2	
1.	Амфитеатар	/	/	/	
2.	Слушаонице, учионице	/	/	/	
3.	Вежбаоница за студентски рад – Катедра за технологију и козметологију	Б008	20	60,8	
4.	Лабораторије за студентски рад – Катедра за технологију и козметологију	Б007 Б006	24 24	60,0 40,0	
5.	Компјутерске лабораторије	АС	30	113,4	
6.	Радионице	/	/	/	
7.	Библиотека Катедре за фармацеутску технологију и козметологију	Б307	20	20,0	
8.	Читаоница и централна библиотека Фармацеутског факултета	А010	100	117,0	
9.	Свечана сала Фармацеутског факултета	/	90	40,0	
УКУПНО		6	308	451,2	
УКУПНО		6	308	451,2	37,6 м^2/студенту

Табела 11.2. Листа опреме у власништву високошколске установе која се користи у наставном процесу и научноистраживачком раду повезаним са студијским програмом САС Козметологија

Редни број	Назив и тип	Намена	Број
1.	pH метар Hanna 9321, Hanna Instruments САД Inolab pH level 1, Inolab, Немачка	Одређивање pH вредности	2
2.	Ваге Sartorius BP 210 D, Немачка	Мерење супстанци	1
3.	Техничка вага KERN EW, Немачка	Мерење супстанци	4
4.	Апарат за мерење меланин и еритем индекса Mexameter MX 18, Courage-Khazaka Electronic, Немачка	*In vivo* студије ефикасности и иритационог потенцијала козметичких производа	1
5.	Апарат за мерење трансепидермалног губитка воде из коже Tewameter TM210, Courage-	Праћење интегритета кожне баријере, патолошких стања коже и процена кутаних	1

	Khazaka Electronic, Немачка	пенетрационих инхенсер ефеката козметичких производа/безбедносног профила козметичких производа	
6.	Апарат за мерење еластичности коже са интегрисаном сондом за мерење влажности коже, садржаја површинских липида, pH коже и фрикције Cutometer MPA 580, Courage-Khazaka Electronic, Немачка	*In vivo* студије утицаја козметичких производа на еластичност и влажност коже, размазивост и супстантивност козметичких производа	1
7.	Апарат за мерење pH коже, садржаја површинских липида и влажности коже Skin – pH - Meter PH 900, Sebumeter SM 810, Corneometer CM 825, Courage-Khazaka Electronic, Немачка	*In vivo* студије утицаја козметичких производа на pH коже, садржаја површинских липида и влажност коже	1
8.	Водено купатило Precistern, J.P. Selecta, Шпанија	Термостатирање и загревање узорака	2
9.	Зетасајзер Nano-ZS90, Malvern Instruments, Велика Британија	Одређивање величине честица/капи, полидисперзног индекса и зета-потенцијала различитих колоидних система као козметичких сировина или носача за козметички активне супстанце.	1
10.	Лабораторијска центрифуга MPW 56/MPW Med. Instruments, Пољска	Центрифугирање узорака	1
11.	Магнетне мешалице IKA Combimag RCH, Ika, Немачка и IKA RH basic2, Ika, Немачка	Припрема узорака	3
12.	Шејкер IKA KS 260-Basic, Ika, Немачка	Припрема узорака	1
13.	Кондуктометри Meterlab CDM 230, Radiometer, Данска и Sension EC 71, Hach Lange, Немачка	Мерење електричне проводљивости емулзионих система и дисперзија козметички активних супстанци	2
14.	Микроскоп Jenamed2, Carl Zeiss Jena, Немачка	Увид у микроструктуру узорака	1
15.	Рачунари Dell Optiplex 17 OL, LG 107 S6 и ASUS	Претраживање научних база, обрада података, писање научних радова	3
16.	Штампачи Lexmark Optra E312 и Samsung ML 1212	Штампање	2
17.	Реометар Physica Rheolab MC 120, Немачка	Континуална, осцилаторна и "крип" мерења реолошких карактеристика козметичких	1

		формулација различите конзистенције	
18.	Суви стерилизатор – сушница KSG 525, Немачка	Стерилизација и/или сушење лабораторијског посуђа	1
19.	Ултразвучно купатило RK 102H, Bandolin electronic, Шпанија	Растварање и дегасирање узорака	1
20.	Механичке мешалице RZR 2020, Heidolph, Немачка; Hei-TORQUE 100, Heidolph, Немачка и Ika RW 20 digital, Ika, Немачка	Мешање, припрема узорака	4
21.	Унгуатор SAMIX ES500	Уређај за израду/мешање производа получврсте конзистенције (масти, креме, гелови)	1
22.	Ултратуракс мешалица Ika T25 Ultra Turax, Ika, Немачка	Мешање, припрема узорака	1
23.	Хомогенизатор под високим притиском Emulsiflex C3, Avestin Europe, Немачка	Хомогенизација, припрема узорака типа нанодисперзија и наноструктурираних система	1
24.	Спектрофотометар UV/VIS Evolution 300, Thermo Fisher Scientific, САД	Квантитативна анализа узорака	1
25.	Сет модификованих Францових дифузионих ћелија, Gauer Glas, Немачка	Испитивање брзине/степена ослобађања или пермеације козметички активних супстанци из козметичких производа/процена безбедносног профила	1
УКУПНО			38
Напомена: Подкомисија ће, случајним избором, проверити структуру опреме			

Табела 11.3. Наставно-научне и стручне базе – *Наведена табела није примењива за студијски програм САС Козметологија.*

Стандард 13: Улога студената у самовредновању и провери квалитета

13.1. За разлику од студената интегрисаних студија, студенти САС нису чланови Комисије за обезбеђење квалитета, иако имају могућност. Вероватан разлог за мало укључивање студената САС у различита тела и комисије Факултета је чињеница да су кандидати уписани на САС стално запослени у другим институцијама, као и то што специјалистичке студије трају краће од мандата чланова Комисије, те не постоји њихова већа заинтересованост за оваквим додатним ангажовањем.

13.2. Улога студента САС у процесу обезбеђења квалитета на Факултету остварује се кроз активно учешће у раду Комисије праћење и унапређење квалитета последипломске наставе (КПУКПН). Ова Комисија је на Факултету основана 2014. године, а њени чланови су и студенти последипломских студија (ДАС и САС), чиме су и студенти ових видова студија добили прилику да учествују у обезбеђењу квалитета на Факултету. Одлука о учешћу студената САС у наведеној комисији дата је у прилогу 13.1.

13.3. Факултет периодично организује и спроводи анкете о ставовима и мишљењу студената САС о питањима из свих области које се проверавају у процесу самовредновања. Резултати анкете актуелних и дипломираних студената САС Козметологија, спроведене у септембру 2019. године дате су у прилозима 13.2. и 13.3. Претходно анкетирање студената свих САС спроведено је у периоду јул-септембар 2016. године, а резултати ове анкете дате су у прилогу 13.4.

13.4. Студенти САС су, као чланови КПУКПН, активно укључени у процесе перманентног осмишљавања, реализације развоја и евалуације студијских програма САС.

SWOT анализа Стандарда 13

Квантификација процене предности, слабости, могућности и опасности дефинисана је на следећи начин:

+++ - високо значајно
++ - средње значајно
+ - мало значајно
0 - без значајности

S	**Предности**	**O**	**Могућности**
Активно учешће студената САС у раду Комисије праћење и унапређење квалитета последипломске наставе (КПУКПН) +++		Већа сарадња са свршеним студентима, као и њиховим послодавцима ће помоћи у бољем сагледавању потреба у унапређењу квалитета наставних планова ++	
W	**Слабости**	**T**	**Опасности**
Недовољно развијена свест код одређеног броја студената САС о значају попуњавања анкета ++		Студенти САС Козметологија су у највећем броју случајева стално запослени у другим институцијама, због чега немају довољно времена да се активније укључе у рад КПУКПН, као и других комисија на Факултету ++	

Предлог мера и активности за унапређење квалитета Стандарда 13

Задатак	Активности	Извршиоци	Рок реализације	Индикатори исхода
Унапређење улоге студената САС у побољшању/унапређењу наставних планова на САС	Промовисати значај учешћа студената САС у обезбеђењу квалитета наставних планова на САС (трибине, јавне расправе)	Продекан за последипломску наставу и континуирану едукацију Руководиоци САС Наставници и сарадници на САС Студенти САС, чланови КПУКПН	Континуирана активност	Број одржаних трибина и јавних расправа

Показатељи и прилози за Стандард 13

Прилог 13.1а. Одлука о именовању студента САС у Комисији за праћење и унапређење квалитета последипломске наставе

Прилог 13.1б. Одлука о именовању студента САС у Комисији за праћење и унапређење квалитета последипломске наставе

Стандард 14: Системско праћење и периодична провера квалитета

14.1. Процеси систематског праћења, периодичне провере као и унапређење квалитета, Факултет обавља у оквиру развоја културе квалитета. Ови процеси су праћени низом активности које се тичу унапређења квалитета у оквиру унутрашње и спољашње провере квалитета, координираним од стране Комисије за обезбеђење квалитета.

Комисија одређује и примењује мере и поступке осигурања квалитета у складу са документима које је усвојило Наставно-научно веће и који су доступни јавности, обавља периодично самовредновање у складу са Законом о високом образовању, а добијени резултати су доступни јавности на интернет страници Факултета.

Системско праћење, провера и унапређење квалитета студијских програма свих САС, па и САС Козметологија, је координисано од стране Комисије праћење и унапређење квалитета последипломске наставе.

14.2. За самовредновање свих САС, па и САС Козметологија, Факултет је обезбедио све потребне податке и одговарајућу инфраструктуру, што се може видети из Извештаја о самовредновању, који садржи бројне податке добијене из различитих извора: стручних служби Факултета које обављају стручне, административне и техничке послове; руководства Факултета; шефова организационих јединица; наставника и сарадника; руководиоца научноистраживачких пројеката, Студентског парламента и студентских организација.

14.3. Факултет има устаљену праксу да периодично упућује анкетне листиће послодавцима у којима они оцењују квалитет свих дипломираних студената. Послодавци оцењују њихово теоријско знање, практичне вештине, организационе способности и др.

У септембру 2019. године, Комисија за праћење и унапређење квалитета последипломских студија је спровела анкетирање електронским путем међу послодавцима који запошљавају специјалисте фармације који су завршили специјалистичке академске студије на Универзитету у Београду - Фармацеутском факултету у периоду 2015-2018. године. Циљ Анкете је да се процени и унапреди квалитет студијских програма специјалистичких академских студија на Универзитету у Београду - Фармацеутском факултету.

Анкета је припремљена по узору на упитник за процену квалитета последипломског образовања *European Association for Quality Assurance in Higher Education 2010, Helsinki* (*ENQA workshop report 12),* при чему су додата потребна питања. Анкета се састојала из 15 питања (7 питања отвореног типа и 8 питања затвореног типа). Попуњавање анкете је било анонимно, са тим да су се послодавци изјашњавали о називу и делатности припадајуће компаније/установе и функцији коју у њој обављају, као и о студијском програму специјалистичких академских студија који су запослени завршили. На послат упит добијено је укупно 9 одговора од послодаваца. Највећи број испитаника (55,6%) сматра да су знања и вештине које су специјалисти фармације стекли у току специјалистичких академских студија значајно допринели побољшању квалитета њиховог рада, 33,3% испитаника сматра да је овај допринос изражен у довољној мери, док релативно мали проценат испитаника (11,1%) сматра да је овај допринос само делимичан. Такође, више од половине испитаника (55,6%) је мишљења да се при запошљавању стручног кадра из области Фармације у компанији/установи у великој мери даје предност кандидатима који имају завршене специјалистичке академске студије, 33,3% испитаника сматра да специјалисти фармације имају значајну предност приликом запошљавања, а 11,1% сматра да је предност специјалиста фармације само делимична. Детаљни резултати анкете послодаваца дати су прилогу 14.1.

Факултет периодично прикупља повратне информације о компетенцијама дипломираних студената и од бивших студената. У септембру 2019. године КПУКПН је спровела је и анкету дипломираних студената на САС Козметологија. Резултати ове анкете дати су прилогу 14.2.

14.4. Факултет има интензивну међународну сарадњу, која се одражава кроз учешћа на међународним пројектима, бројем наставника и сарадника који су реализовали студијске боравке у иностранству, бројем страних предавача и одржаних предавања по позиву наставника из иностранства, мобилности студената (нарочито студената докторских академских студија), заједничке научне радове са коауторима из иностранства, чланство Факултета у међународним организацијама и др. Све ово омогућава да Факултет стекне увид у рад других високошколских установа и упореди се са њима. До сада, Факултет је по свим показатељима, нарочито по броју објављених научноистраживачких радова, у рангу са фармацеутским факултетима у иностранству.

Већи број наставника, који учествује у извођењу наставе на САС Козметологија, има развијену међународну сарадњу са страним институцијама (Институт за фармацеутску технологију Универзитета у Тибингену (Немачка), Технички Универзитет у Брауншвајгу (Немачка), Институт за биологију, медицинску хемију и биотехнологију у Атини (Грчка), Фармацеутски факултет – Медицински Универзитет, Гдањск (Пољска). Руководилац САС Козметологија, проф. др Снежана Савић, је децембра 2011. добила статус гостујућег професора на Фармацеутском факултету Универзитета у Љубљани за област козметологије, а јуна 2016. била је гостујући професор, такође, у области козметологије, на Unité de Recherche en Chimie Organique et Macromoléculaire EA3221 – FR 3038 CNRS Normandie Université (Université Le Havre) (Француска).

14.5. Развој организационе културе квалитета подразумева не само периодичне провере квалитета наставног процеса, већ и успостављање својеврсне корелације између образовних, истраживачких и активности у области публиковања резултата. У складу са интернационалним стандардима, одговарајуће структуре прате и анализирају резултате научно-истраживачког рада, издавачку делатност и раде на унапређењу квалитета научне и стручне литературе чији су аутори наставници и сарадници Факултета. Континуирано се прати и успех студената на појединачним испитима и у целини (по студијским програмима) и на основу закључака у анализи добијених резултата предлажу се и предузимају мере за побољшање успеха студената.

Периодичне провере квалитета наставног процеса на САС обавља Комисија за праћење и унапређење квалитета последипломске наставе. Ова комисија прати и процењује све аспекте квалитета наставе (планове и програме, распореде извођења наставе, начин и квалитет извођења наставе, квалитет извршиоца наставе - наставника и сарадника).

Евалуацију и преиспитивање обавља Комисија за обезбеђење квалитета и поступак самовредновања кроз интерне провере и самовредновање, сходно процедури и плановима свог рада, а према правилнику о раду ове комисије.

14.6. Као доказ опредељења Факултета за квалитет је и податак да је установа имплементирала и примењује систем менаџмента квалитетом, за шта је сертификована у мају 2015. године, након успешне екстерне провере, за област високог образовања и за област испитивање и контролу лекова и микробиолошка испитивања у оквиру Централне лабораторије. С тим у вези, редовно се обављају интерне провере на Факултету. Прва интерна провера је била 2014. године, када је и формиран Тим за квалитет. У току наредних година Тим за квалитет је једном годишње спроводио интерну проверу у оквиру радних јединица, са задовољавајућим резултатима. У складу да резултатима провере који су достављене свим руководиоцима, спроведене су одговарајуће превентивне и корективне мере.

У Извештају о самовредновању дати су бројни прилози, табеле, документа, записи, одлуке и сл. о вредновању свих области обезбеђења квалитета Факултета. Извештај о самовредновању усваја Наставно-научно веће Факултета у форми сумарног документа, док су резултати свих области вредновања због обимности докумената приказани упућивањем на одговарајући линк на интернет

страници Факултета. Саставни део Извештаја о самовредновању је и извешатај о самовредновању САС.

SWOT анализа Стандарда 14

Квантификација процене предности, слабости, могућности и опасности дефинисана је на следећи начин:

+++ - високо значајно
++ - средње значајно
+ - мало значајно
0 - без значајности

S	**Предности**	**O**	**Могућности**
Активно учешће студената САС у раду Комисије праћење и унапређење квалитета последипломске наставе (КПУКПН) +++		Већа сарадња са свршеним студентима, као и њиховим послодавцима ће помоћи у бољем сагледавању потреба у унапређењу квалитета наставних планова ++	
W	**Слабости**	**T**	**Опасности**
Недовољно развијена свест код одређеног броја студената САС о значају попуњавања анкета ++		Студенти САС Козметологија су у највећем броју случајева стално запослени у другим институцијама, због чега немају довољно времена да се активније укључе у рад КПУКПН, као и других комисија на Факултету ++	

Предлог мера и активности за унапређење квалитета Стандарда 14

Задатак	**Активности**	**Извршиоци**	**Рок реализације**	**Индикатори исхода**
Унапређење система квалитета	Континуирано прикупљање и формирање базе података неопходних за периодичну проверу квалитета	Руководиоци САС Наставници и сарадници на САС Студенти САС, чланови КПУКПН	Континуирано	Израђена интерна процедура и формирана база података

Показатељи и прилози за Стандард 14

Прилог 14.1. Информације презентоване на сајту високошколске установе о активностима које обезбеђују систематско праћење и периодичну проверу квалитета у циљу одржавања и унапређење квалитета рада високошколске установе - Извештаји о самовредновању Фармацеутског факултета из 2008, 2010, 2012, 2015. и 2018. године на интернет страници Факултета, (http://www.pharmacy.bg.ac.rs/o-fakultetu/46/dokumenti/)